

Taxa postala
plátte in num.
No. 224713 929.

10. Telefon: 8-61.
Havonta 110, negy
évre 600, egészévre
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre 2.
détések díjszabás szeri.
KELET a transzilvániai
zsidóság egyetlen politikai naplap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

bérmontetien
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Háb-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.
Szerda, 1938. január 12
5698. ÉV. XXI. ÉVF.
Sebat 10. 8. SZÁM.

VILÁG TÜKRÉ

„Én magam fogom a Népszövetség elé vinni a romániai zsidókérdést” - jelentette ki Goga miniszterelnök

Goga az olasz lapoknak adott nyilatkozatában ismételtén a békeszerződések tiszteletben tartását
ígéri. Március 15 és 30-ika között lesznek a választások?

A kormány 1913—1914-től kezdve akarja felül- vizsgálni az erdélyi állampolgárságokat

Az állampolgársági revízió

A miniszterelnökség hivatalos kommunikét
adott ki, amely szerint a kormány az állam-
polgársági revíziót a békeszerződések ide-
vonatkozó szakaszai szerint kívánja végre-
hajtani. A hivatalos kommuniké azon a vé-
leményen van, hogy a békeszerződés értelmé-
ben csak azoknak van joguk az állampolgár-
ságra, akik 1913-ban nemcsak lakóhelyükkel,
hanem illetőségükkel is bírtak a mai Románia
területén és éppen ezért a revízió 1913-évi
visszamenőleg akarja megejteni, vagyis an-
nak bizonyítását kívánja az állampolgároktól,
hogy már 1913-ban a mai Románia ter-
ületén laktak.

Ez a felfogás azonban nyilvánvalóan téves
értelmezése az idevonatkozó szerződésnek.

Az 1919. december 19-én létrejött párizsi
konvencióban ugyanis — amelyet egy ké-
sőbbi román törvény is ratifikált — Romá-
nia arra kötelezte magát, hogy állampolgá-
rainak ismeri el mindazokat a volt magyar
és osztrák állampolgárokat, akik a csatlót
területeken laktak azoknak Romániához való
annektálása idején. Ez az intézkedés meg is
felel a szokásos nemzetközi annektálási szá-
mályoknak, amelyeknek értelmében minden,
ami az annektált területen volt, ugyanabban
a jogi helyzetben marad és így a régi állam-
polgárok is állampolgárok maradnak.

Erdély annexióját 1918. december elsejével
kell megtörténné tekinteni, mivel ekkor
mondotta ki a gyulafehérvári határozat Er-
délynek Romániához való csatlakozását.
Eznek megfelelően a párizsi konvenció érte-
lmében mindazon magyar állampolgárok, akik
1919. december elsején Erdély területén lak-
tak, — automatikusan román állampolgáro-
kká váltak. Ezeknek az állampolgároknak jogi
státuszára nem gyakorolható többé be-
folyást Magyarország, mert a párizsi konven-
ció értelmében 1918. december elsejétől kezd-
ve azok már román állampolgárok voltak.
Ez volt a helyzet, amikor a trianoni szerző-
dést megkötötték, amelyben Magyarország
bizonyos formában elismerte Erdélynek
Romániához való csatlakozását. A trianoni szer-
ződésben Románia Magyarországgal szemben
kötelezte magát arra, hogy mindazoknak el-
ismeri az állampolgárságát, akik a béke-
szerződés idején községi illetőséggel bírtak.

A trianoni szerződés tehát azokra is kiter-
jesztette az állampolgársági jogot, akik az
annektálás időpontjában nem laktak Er-
dély területén, de itteni községi illetőséggel
rendelkeztek. Világos tehát, hogy ez a szer-
ződés nem változtatott azoknak helyzetén,
akik állampolgárok voltak már a párizsi
konvenció értelmében, miután 1918. december
elsején Erdélyben laktak.

Az 1924-es román állampolgársági tör-
vény megszövegezésénél a törvényhozók nem
az 1919-es párizsi konvenció értelmében jár-
tak el. Ez a törvény ugyanis csak azoknak
az állampolgárságát ismeri el az annektálás
kapcsán, akik 1918. december elsején községi
illetőséggel rendelkeztek, holott a párizsi
konvenció nem a községi illetőséget kötötte
ki feltételként, hanem az ittlakást.

A Zsidó Párt parlamenti képviselői, amikor
tagjai voltak a törvényhozás házában, szin-

Bucuresti, január 11. (Az Uj Kelet tud.)

A miniszterelnökség kiegészítő közlemény
adott ki a most meginduló állampolgársági
revízióval kapcsolatban. A miniszterelnök-
ség hangsúlyozza, hogy a kormány összes
intézkedéseit az érvényben lévő rendszabályok
betartásával kívánja alkalmazni. A kormány
a békeszerződések alapján áll és ennek szel-
lemében idézi a Märzescu-törvényt. A tör-
vény szerint állampolgároknak tekintik
mindazokat, akik 1918-ban Románia területén
éltek. Megállapították azonban, hogy a ma-
gyar törvénykezés az illetőség elnyerését
öt éves tartózkodási folytonossághoz kötötte,
tehát ennek megfelelően az állampolgárságok
revíziója az 1913—1914-es évekkel veszi kez-
detét. Ha egyesekről megállapítják, hogy a
fenti feltételekkel ellentétes módon szereztek
állampolgárságot, azokat család uton szer-
zett állampolgársági címén fogják felelősség-

re vonni. A revízió munkálatait az igazság-
ügyi minisztérium végzi.

A belügy- és igazságügyminisztériumok
tegnap a következő bizottságot nevezték ki
az állampolgársági bizonyítványok revíziójá-
nak megejtésére: Măgureanu törvénytanács-
tag, Iliescu, az igazságügyminisztérium jogi
osztályvezetője, Ghimpu ügyvéd, a belügy-
minisztérium jogügyi osztályának ügyésze. A
bizottság titkára Const. Gr. Dumitrescu
ügyvéd lesz. A bizottság jelenleg a revízió
első kategóriájába eső ügyeknek összeírásán
dolgozik.

A tegnapi minisztertanácsban Rădulescu-
Mehedinti igazságügyminiszter indítványozta,
hogy a családnak minősített állampolgársá-
gokat dekretumtörvény útján semmisítsék
majd meg. A minisztertanács az indítványt
elfogadta.

Egyhangulag hozták meg a két liberális párt fuziójáról szóló határozatot

A politikai élet a liberális pártok egyesíté-
sének hatása alatt áll. A liberális pártveze-
tőség a tegnapi ülés után sajtóközleményt
adott ki. A pártelnök beszámolója után —
mondja a közlemény, — a vezetőség megá-
llapította, hogy nem kíván nehézségeket okoz-
ni a jelenlegi kormányynak, de

megmarad a szigorú törvényesség és
alkotmánytiszteltet alapján, mint az al-
kotmányos és törvényes kormányzatok
határozott és hűségese védelmezője.

A pártvezetőség tiltakozik a megyei, községi
és szakkamarai tanácsok feloszlása ellen.
Majd felolvasták Gh. Bratianunak és bár-
tainak a liberális pártba való belépése enge-
délyezését kéri levelét, annak tartalmát a
pártvezetőség tudomásul vette, ezzel is méltó-
nyolva azon egység helyreállításának szük-
ségségét, mely a rend erőt foglalja magá-
ban. A határozat, Tatarescu felszólalása
után, egyhangulag történt.

Az elégedetlenkedők
A reggeli lapok foglalkozva a határozattal
megállapítják, hogy a párt bizonyos körében
elégedetlenség észlelhető. Manolescu Strunga
lemondott a román tagozat elnökségéről, Si-
biceanu, Tatarescu volt kabinetfőnöke pedig
kilépett a párt végrehajtóbizottságából. Ele-

gedetlenséget szült a fuzió a H. csoportban
is. Mától kezdve megkezdik a vidéki csoportok
egyesítésének munkáját is. A párt hivatalos
organa a Viitorul marad, a Miscarea,
Gh. Bratianu eddigi hivatalos lapja megszün-
nik.

Vaida támogatni fogja a kormányt?
A kormány tovább folytatja szervező mun-
káját, mely elsősorban abban nyilvánul meg,
hogy a különböző lecsatlakozások révén
újabb kapcsolatokat keres a pártjakkal elé-
gedetlen politikusokhoz. A Porunca Vremii
közlése szerint Radovici Argetoianu-párti
politikus és volt képviselő belépett a nemzeti
keresztény pártba és magával vitte volt párt-
ja Ifrov, Fogaras és szatmármegyei tagoza-
tát. Nagy fontosságú tulajdonitának Ar-
mand Calinescu belügyminiszter és Vaída
tegnapi megbeszéléseinek. A Curentul szerint
nem lehetetlen, hogy Vaída részéről rövidesen
olyan megnyilatkozás várható, mely reális
támogatást jelentene a kormány számára. A
volt miniszterelnök kész a „Joakaratu vára-
kozáson” túlmenő álláspontja helyezkedni a
kormányval szemben. Anghiescu lakásán
tegnap a pártvezetőség emberei Vaída jelen-
létében megbeszéléseket folytattak. Határo-
zat még nem történtek, de lehetséges, hogy
a kérdés rövidesen tisztázódni fog.
(Folytatása a nyolcadik oldalon)

telentül követelték ennek az anomáliának a
megszüntetését és többszörösen rámutattak
erre a lényegre vágó ellentmondásra. Köve-
tezték a kormánytól, hogy hozza összhangba
az állampolgársági törvényt a párizsi kon-
venció rendelkezéseivel.

Ha a kormány most a békeszerződések
alapján akar eljárni, úgy elsősorban az
1919-es párizsi egyezményvel kell össze-
egyeztetnie az 1924-es állampolgársági tör-
vényt. A párizsi konvenció alapján ugyanis
csak azokra terjedhet ki az állampolgársági
revízió, akik 1918. december elsején, vagyis
az annektálás időpontjában nemcsak községi
illetőséggel nem rendelkeztek, de nem is lak-
tak itt. Nem vonatkozhatik azonban azokra,
akik 1918. december elsején Erdélyben laktak.
Az 1924-es állampolgársági törvény meg-
engedi ugyan ezek állampolgárságának felül-
vizsgálását is, de a párizsi békeszerződést

A századik ülészek

Genfben január 17-én ül össze a Nem-
zetek Szövetségének nagytanácsa. Ennek
az ülésnek már a külső jelentősége is rend-
kívüli. Ugyanis a januári ülészek, amelyek
a Népszövetség legnagyobb krízisében nyí-
lított meg, a Népszövetség — századik ülés-
szaka. Századszor ül össze Genfben a
„Conseil”. A véletlen játéka még pedig
ugy akarja, hogy az első „Conseil”, a
nagy remények ülése is, éppen január 17-
én tartott meg — 1920. január 17-én és
hogy akkor is éppen a francia külügymi-
niszteren volt a sor, hogy az elnökletet
átvegye. Akkor Léon Bourgeois külügymi-
niszter nyitotta meg a tanácskozásokat,
most pedig Yvon Delbos külügyminiszter
foglalja el az elnöki széket.

Ezek persze csak külsőségek, jelentősé-
gük csak szimbólikus. Száz és száz cikk
fog megjelenni a nagyvilágban, amely
mind azzal a változással fog foglalkozni,
azokkal a meghiusult reményekkel, azok-
kal a be nem váltott ígéretekkel, amely
megadja ennek a századik jubileumnak a
jellegét. Sokkal fontosabb azonban min-
dennél az a tény, hogy a Népszövetség
századik ülészaka óriási jelentőségű dön-
téseket fog hozni. Ez az ülészek ugyan-
is nemcsak a Népszövetség átszervezésé-
nek jegyében fog állni, mint ahogy az
Olaszország kilépése után szükségessé
vált, hanem fel fogja vetni a kis-antant
problémáit is, valamint a zsidókérdést is.
Utolsó pillanatban ezenkívül a kínai-ja-
pán háború kérdését is a napirendre írta
ki Avenol, a Népszövetség vezértitkára.

A januári ülészeknek, sajnos — mond-
ják a hivatalos körök — Európa két po-
litikai blokkba való tömörödése adja meg
a karakterét. Csak dogmatikus hívei a
Népszövetségnek tagadhatják, hogy az
olasz kilépésnek nagy politikai jelentősé-
ge van, habár a gyakorlatban Itália már
két év óta nem vett részt a genfi munká-
latokban. Genfnek az olasz lépésre reagál-
ni kell, ha nem akarja eltemetni önma-
gát. Mai formájában a Népszövetség már
nem felel meg nevének. Habár ma is még
57 aktív tagja van a nemzetek szövetsé-
gének, az utolsó évben Olaszország és San
Salvador léptek ki, Egyiptom viszont be-
lépett — mégis olyan hatalom hiánya, mint
Japán, Németország és Olaszország és az
Egyesült Államok nem teszi többé joga-
suлтtá a „Népszövetség” nevet. Ezzel
szemben Genf ma — inkább mint valaha
— a demokratikus országok összefoglaló
szerve. A totális világszövetséggel szem-
ben ma már Genfben csak akkor van lét-
jogosultsága, ha maga is egy ideológiai
szervvé változik át, vagyis lemond az uni-
verzális álmáról s tudatosan egyesíti
magában a szabadságszerető demokrá-
tus országokat. Ez persze a „Népszövetsé-
g” végét jelenti, jelenti azonban egy-
szersmind egy új nagyhatalom megszüle-
tését.

A genfi ülés szenzációja hír szerint egy
olyan egybehangzó angol-francia csekkar-
ció lesz, amely, habár óvatos formában
is, a fentemlített gondolatoknak ad kife-
jezést. Delbos és Eden külügyminiszterek
Genfben január 17-én ki fogják jelenteni,
hogy a Népszövetség reformjának sürgős
keresztülvitelét követelik. Erre minden
valószínűség szerint a tanács meg fogja
bizni a két hatalom delegátusa t, hogy
dolgozzanak ki egy olyan tervezet, amely
az angol és francia meggondolásnak meg-
felel. Természetes, hogy ennek a tervnek
alapelvei ma már tisztázva vannak a
Quai d'Orsay és a Foreign Office között.
A két hatalom között ebben a tekintetben



Rheuma, Köszvény, Ischias?**Togai-tabletta**

is a legnagyobb egyetemes uralkodik. Londonban és Párizsban egyaránt az a nézet, hogy egy kisebb, de célkitűzéseiben energikusabb „Népszövetség” — bizonyos körök a név megváltoztatására is gondolnak — hasznosabb taktika lenne a béke fenntartásának, mint a mai szűkös genfi intézmény. Az európai béke mérlegét, London és Párizs szerint, könnyebben lehet majd akkor egyensúlyban tartani, ha a totális allianc-szal egy demokratikus unió áll szemben. Beavatott körök szerint erre vonatkozólag részletes megbeszélések történtek az ünnepek alatt Londonban Chamberlain miniszterelnök és az Egyesült Államok követe között. Ezek szerint Roosevelt hajlandó lenne egy új, átszervezett, demokratikus Népszövetségbe belépni.

Ezek a tervek, amelyek valóban alkalmasak lennének, hogy megváltoztassák Európa hatalmi térképét, Genfben természetesen a problémák egész sorát fogják felgöngyöltetni.

A Népszövetségnek tervbevetett teljes átalakítása igen sok országot arra fog késztetni, hogy revidálja a Népszövetséggel szemben elfoglalt álláspontját. Erre — ezt eleve ki kell jelenteni — a mérvadó népszövetségi körök számítanak. Genfben az a meggyőződés uralkodik, hogy Lengyelország és Portugália Népszövetség-ellenes magatartásukból szintén memokára levonják a konzekvenciákat és még az év folyamán kilépnek a Népszövetségből. Lengyelországot és Portugáliát követni fogják minden számítás szerint a genfi reform folyamán nemcsak Albánia, hanem egy nagy csomó latinamerikai ország is Chile vezetése mellett. Tíz latinamerikai állam kilépésére számítanak Chilével együtt, úgyhogy összesen tizenhárom ország távozására vannak előkészítve Genf jörelései. Lengyelország különben már egy fenyegető jegyzékben előkészítette távozását. Érdekesebb ezeknél az országoknál azonban egy egész sereg olyan országok a helyzete, amelyek eddig aktív, munkás és nagyhasznú tagja volt a nemzetek szövetségének. Itt elsősorban Svájc, Hollandiáról, Belgiumról van szó. Ebben az irányban szintén január folyamán fontos megbeszélések színhelye lesz a Népszövetség városa. Hogy a kérdés miképp fog alakulni egyelőre beláthatatlan. Nagyon valószínű, hogy itt a Svájc kezdeményezése fogja lehetővé tenni, hogy ezek az országok, amelyekre, mint mondtuk, nagy súlyt helyez Genf, megmaradhassanak az új szervezett Népszövetségben is. Motta svájci külügyminiszter avval a kéréssel fog ugyanis fordulni Edehez és Delboshoz, hogy a nagyhatalmi faktorok találjanak utat arra, hogy ezeknek a kisebb és békés országoknak neutralitását a Népszövetségben belül külön semlegességi státusszal biztosítsák. Erre nézve, minden kétség fennáll. Ezek szerint tehát a fent említett országok minden veszély nélkül megmaradhatnak a Népszövetség tagjai és ilyképp igen nagy szerepet játszhatnak, kapcsolóként, a két hatalmi blokk között.

Eddig szólnak a hivatalos informátorok szerint, a Népszövetség elemi problémái. Már most a századik genfi tanács azonban az aktuális kérdések egész sorával is kell, hogy foglalkozzék.

Január 17-ig kapott Eden idét arra, hogy előterjessze Genfnek Palesztina felosztásának végleges tervezetét. Ez a terv, most már súlyos ellentétbe ütközik az angol kormányon belül. Olaszország arab politikája ugyanis veszélyessé teszi a pillanatban Anglia eltávolítását bármely afrikai pozíciójából. Az angol gyarmatügyi miniszter, akinek személyi ügye a terv keresztülvitele, már lemondásával fenyegetőzött: tény, hogy e percben még senki sincs tisztában azzal, hogy mit is fog Eden mondani a palesztinai kérdésben, amikor a januári ülésen szólásra emelkedik.

Járul mind ezekhez a nagyfontosságú problémákhoz persze a kínai háború aktuális kérdése is. A brüsszeli konferencia csufos kudarcát után Munthers lettlandi külügyminiszter, a Népszövetség távolke-

leti bizottságának elnöke, nem hívta össze a komissziót. Már eltemetettnek látszott a kérdés, amikor Mussolini szövege elhangzott a Palazzo Venecia balkonjáról. Másnap Anglia és Franciaország kormányai felszólították Avenol vezérlelkárt, hogy töltsék ki a századik Consell programjára a japán tanácsadók kérdését. Ennek a lépésnek természetesen meg van a maga szimbólikus jelentősége. A szörnyű japán háború, amely most mint — utolsó pont szerepel a genfi műsoron, nem jelent egyebet, minthogy Anglia és Franciaország elfogadják az olasz-német-japán blokk kihívását. A kínai probléma lesz minden valószínűség szerint az első erő-

próba, amelyet a totális országok meg kell, hogy vivjanak az „új” Népszövetséggel. Schiller Wilhelm Telljének mondata, a híres „Neues Leben blüht aus den Ruinen...” ma a Nemzetek Szövetségének mottója. Ezzel a mottóval kezdődik az a századik előadás, amely — a politika nem színház — nem jelent sikert, nem jelent tábiás házat. Vigasztaló tudat azonban mégis, hogy a századik Consell bejárata felett nem lóg ott a tábla: „Népszövetségi kiállítás, az üzlet felosztása miatt”. A századik Consell bejárata felett ez a tábla lóg: „Századik Consell. A demokrácia uniója. Egyesület alapítás alatt...” (H. H.)

A zsidók és az arabok egyaránt élesen támadják az új Fehér Könyvet

A cionista exekutív hivatalos nyilatkozata a Fehér Könyv ügyében

Az arabok bojkottálni fogják az új angol bizottságot?

London, január 11. A Jewish Agency exekutívje nyilatkozatot tett közzé, amelyben állást foglal az angol kormány új Fehér Könyvével szemben, melynek teljes szövegét lapunk tegnapi számában közöltük. Az Agency sajnálatát fejezi ki a halogatás és ingadozás fölött, amely a kormány magatartását és a gyarmatügyi miniszternek a kormány jövőbeni Palesztina-politikájára vonatkozó nyilatkozatát jellemzi. Az Agency felhívja az angol kormányt, hogy sürgősen állítsa helyre a normális viszonyokat Palesztinában, elsősorban pedig érvényesítse a zsidó bevándorlás főkritériumát az ország gazdasági befogadóképességét. Az exekutív nyilatkozata — amelyet Brodetsky professzor közölt a sajtóban, — többek között a következőket mondja:

„Az őfelsége kormány által közzétett nyilatkozat a technikai bizottság vizsgálatának irányvonalait szögezi le. Alapvető politikai kérdéseket egyáltalában nem érint és amennyiben konkluziókat tartalmaz, úgy azok oly bizonytalanok, hogy kommentálni sem lehet. Ezért előbb világosságot kell teremteni az egész ügyben. Az egyetlen, ami világosan látnunk a kormány nyilatkozatából, az hogy még sok idő fog eltelni, amíg a kormány abban a helyzetben lesz, hogy megfogalmazza végleges politikáját és végleges tervét. Nem érthető, miért kell, hogy sokkal nagyobb időt vegyenek igénybe a további vizsgálatok és tárgyalások, mint ahogy azt szükségesnek tartották akkor, amikor őfelsége kormánya az állandó mandátum-bizottság és a Népszövetség tanácsa előtt fejtette ki a további eljárás menetét. Ugyancsak érthetetlen, miért kellett oly sokáig várni a mostani nyilatkozattal és miért szenved újabb halasztást a bizottság megalakulása és Palesztinába küldése.

A halogatás politikája

Ez a halogatás éppoly mélyen sajnálatos, mint a bizonytalanság az a hosszú időszak, amely oly sok kárt okozott már eddig is Palesztinában. A halogatás és ingadozás nem válhat rendszerré. Ha azonban elkerülhetetlennek tartják, a mandatárius kormányzat kötelessége örökösni azon, hogy az átmeneti időben, amennyire csak lehet, normális mederben fejlődjék az élet és a munka az ország területén.

A zsidó bevándorlás mesterséges korlátozása gazdasági válságot idéz elő Palesztinában és egyre súlyosabb nyomort azon sok kelet- és középeurópai zsidó számára, akik az üldözöttség nyomása alatt Palesztinában látják egyetlen reményességüket. Felhívjuk ezért őfelsége kormányát, hogy sürgősen tegyen meg mindent, ami módjában áll, annak érdekében, hogy helyreállítsa a normális viszonyokat Palesztinában, elsősorban pedig a gazdasági befogadóképesség elvét, mint a palesztinai zsidó bevándorlás kritériumát. Bizunk kell ebben, tekintettel arra a nyilatkozatra, amit Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter az állandó mandátum-bizottság és Eden külügyminiszter a Népszövetség tanácsa előtt tett, utóbbi kijelentve, hogy a zsidó bevándorlásnak politikai szempontból történt maximálása „tisztán átmeneti intézkedés, amit átmeneti és rendkívüli viszonyok tettek szükségessé.”

Dr. Nachum Goldmann, a Jewish Agency genfi főmegbízottja, kijelentette a londoni sajtó képviselői előtt, hogy az angol Fehér Könyv megdöbbenést váltott ki a közép- és

kelet-európai zsidó tömegekben, különösen az újabb halogatás politikája miatt. A zsidó tömegek már az elmúlt évben sokat szenvedtek a bevándorlási korlátozások miatt és a Fehér Könyv azt a hitet ébresztette, hogy az ország kapui még hosszú hónapokig zárva maradnak.

M. L. Perlkweig a következőket mondta: — Mialatt a kormány halasztogat, Palesztina lángokban áll. A kormány nyilatkozata komoly nyugtalanságot idézett elő a cionisták körében. Az elmúlt évben 10 ezer zsidó vándorolt be Palesztinába 50-60 ezer helyett, ami az ország szükségleteinek felel meg. Az angliai cionisták attól tartanak, hogy a további halogatások súlyos károkat fognak előidézni az országban.

Az amerikai cionisták tiltakozása

Az amerikai cionista szervezet nevében dr. Stephen S. Wise elnök táviratot intézett az angol kormányhoz, amelyben az amerikai cionisták megdöbbenésének ad kifejezést a napokban közzétett angol Fehér Könyv fölött. Az amerikai zsidók — írja dr. Wise, — szabad bevándorlást követelnek a zsidók számára Palesztinába, mindaddig, amíg nem történik végleges megoldás Palesztina ügyében.

A palesztinai sajtó élénken foglalkozik az új Fehér Könyvvel és az új vizsgáló bizottságoknak adott utasításokkal. A lapok megállapítják, hogy a zsidó állam megteremtése

Vallott a bukaresti duggazdag pék gyilkosa

15 kézzel gyilkolták meg Simonescut és 500 ezer lejt raboltak el tőle

Bucuresti, december 11. Megirtuk, hogy a fővárosi rendőrség elfogta Ioan Simonescu duggazdag Muscel-megyei pék gyilkosát, Chiru Bordeit. A duggazdag pékmeister még az elmúlt év decemberében ölték meg és ötszáz ezer lejt készpénzt raboltak el tőle.

Most a lapok részletes tudósításokat közölnek arról az izgalmas hajszáról, ahogy a Muscel-megyei csendőrség és a fővárosi rendőrség közös erővel hetekig tartó hajszát követően elfogta a gyilkost. A büntetés Dumitru Balan egyelőre még szökésben van, de minden remény meg van rá, hogy rövidesen kézre kerül ő is.

Megírják a bukaresti lapok, hogy a csendőrség december végén névtelen levelet kapott, amelyben közölték, hogy Chiru Bordei és Dumitru Balan ölték meg a duggazdag péket. A csendőrség a legnagyobb diszkrécióval kezdte meg az újabb nyomozást és amikor olyan adatokat szereztek, amelyek valószínűsítették a névtelen levél adatait, segítségül hívták a fővárosi rendőrséget. Muscel-megyéből két kitűnő csendőri nyomozó elutazott a fővárosba, magukkal vitték a nyomozati iratokat és megkezdődött a hajszát a Bukarest külvárosában rejtőző gyilkosok után.

Az elmúlt hét szombatján koronázta csak



hosszas és nehéz folyamatnak néz elébe. De ezen folyamat során teret nyerhetnek olyan módosítások a felosztási terv kapcsán, amelyek a zsidó nép ellen irányulnak. A Jewish Agency exekutívje ezért nagy feladatot előtt áll: a legnagyobb éberséggel kell megvédenie a zsidó nép jogait. A „Davar” megállapítja, hogy az új Fehér Könyv különböző fenntartásai mellett is végtelen azoknak a híreknak, amelyek szerint Anglia lemondott volna a zsidó állam megteremtéséről. A „Haarec” szerint a Fehér Könyv nem alkalmas arra, hogy előmozdítsa a nyugalom helyreállítását az országban. A „Haboker” úgy véli, hogy újabb „kiindulási ponthoz” érkezett az egész ügy.

Az arabok is elégedetlenek

A palesztinai arab sajtó is elégedetlen a Fehér Könyvvel, amennyiben az kitart a felosztási terv mellett. A Falastin című keresztény arab lap úgy véli, hogy a legjobb megoldás arab-zsidó meggyezés volna, olyan alapon, hogy a zsidók kisebbségben maradjanak. Auni Bey Abdul Hadí, a palesztinai arab függetlenségi párt vezetője, nyilatkozatot adott Kairóban a Times tudósítójának. Abdul Hadí különösen figyelemre méltónak tartja a Fehér Könyv azon kitételét, amelyből kitűnik, hogy a kormány lemondott arról, hogy a zsidó állam területén maradó arabokat kényszertranszfer után átkölttesse. Ugy véli, hogy egyre tarthatatlanabbá válik az a terv, hogy Eszrakpalesztinát a zsidó államhoz csatolják. A felosztási tervet egyébként keresztülvihetetlennek tartja és az a benyomása a Fehér Könyv alapján, hogy az angol kormány is kétértelmű már abban.

Moghanan, a Nashashibi párt titkára kijelentette, hogy a Fehér Könyv csak arra alkalmas, hogy megszécsenítse az arabokat és a zsidókat. Az arabok bojkottálni fogják az új vizsgálóbizottságot.

A zsufolka celebrál val és Görpökével. üszüztött. sejt. Az u totta. A c a görög k kívüvi d's Konstantin használtak diszítették. szertartást herceg, M mitrij nag. A fiatal Király, Kő goszáv réi Kaud dani herceg és Nikolae gó. Mint Meta oldalon fca. apja és ar deni herceg tagjai. A hercegsége sát kérve. ágyulóvés. hogy a h harangok tőkben áll. üdvözölték.

A szert rög királyi cs. vetlenül u. koztak fe. vendégek állottak é. pár az ud. üdvözlésér. választ. kezdett és. varták az. mozdulat. a fiatal p. val elhár. Az udva. pat halad. get teyer.

REVUE

101. kötetű Áruház Regata Ferdinand 21.

meg az újságolvasásban meglepett hatvan év körüli embert. Dumitru Balan ölte meg Simonescut, ő pedig kivette a halott zsebéből a Wertheim-kassa kulcsát és elrabolták belőle az ötszáz ezer lejt. A pénz nagyrésze papírpénz volt, de sok volt a fém is közöttük, ezeket a közönség egyik udvarán eladták. A papírpénzen azután megosztották. Egy héttel a gyilkosság elkövetése után mindketten a fővárosba jöttek s azóta ott tartózkodnak. Dumitru Balan tegnap már nem jött baba közös lakásukra és azóta nem tudja mi van vele.



Pazar ünnepek jegyében zajlott le a görög trónörökös esküvője

Mihály nagyvadját nagy szeretettel üdvözölte Athén lakossága

Athén, január 11. Már kora reggel ünnepi díszet öltött a görög főváros. Hatalmas tömeg indult el a gyönyörűen díszített, kivirágzott uccákon keresztül a főutak felé, ahol az esküvői menet átvonult. Reggel nyolc órakor öt ágyulövés jelentette az ünnepek megkezdését. A közlekedés ugyiszólván lehetetlenné vált.

Háromnegyed tízkor érkeztek meg a székesegyházba a miniszterek és állami tisztviselők, a hadsereg képviselői és a diplomáciai kar. *Metaxas* és felesége a kormány élén vonult be.

A menyegzői menet

Tüzérségi sortűz jelentette a menet elindulását a királyi palotából a székesegyház felé. Az első 18 autóban a hercegi vendégek ültek. Pál trónörökös az ötödik gépen ült nővérével, Irina görög hercegnővel. A 18-ik gépen az udvari marsall zárta be a menetet. Ezt a kocsit két lovasosztag követte, majd pedig a rokoni dinasztikus ünnepekkel kezdődött a trónörökös menyegzője.

Ezután az udvari fogat tűnt fel, amit az óriási tömeg nagy lelkesedéssel fogadott. A fogatban *Friderika* hercegnő, a menyasszony és apja *Brunsvick* Lünenburg herceg ült. A menetet egy harmadik lovasosztag zárta le. A székesegyház kapujában Athén érseke és *Metaxas* fogadta a hercegi párt, a katonazenekarok a királyhimnuszt játszották, a tömeg pedig frenetikus ünnepléssel köszöntötte a trónörökös menyegzőjét.

A házassági szertartás

A zsúfolt székesegyházban Athén érseke celebrált misét a szent szinodus tagjával és Görögország 40 érsekével és püspökével. A menyasszony diadémot és ezüstözött fehér menyasszonyi ruhát viselt. Az uszályt hat fiatal hercegnő tartotta. A ceremóniánál használt koszorú a görög királyi család hagyományos esküvői díszei, amelyeket *I. György* és *Konstantin* király megkoronázásakor is használtak. A székesegyházat virágokkal díszítették, főleg sok fehér liliummal. A szertartásban résztvettek György görög herceg, Mihály román nagyvajda és *Dimitrij* nagyherceg is.

A fiatal pár jobbán *György* görög király, *Katarina* görög hercegnő, Pál jugoszláv régensherceg, *Olga* hercegnő, *Klaud* dániai herceg és felesége, a kenti herceg és felesége, *György* görög herceg, *Nikolae* görög herceg és felesége, valamint *Metaxas* és a kormány tagjai. Bal oldalon foglaltak helyet a menyasszony apja és anyja, a porosz, a hesseni és bádeni hercegek, valamint a diplomáciai kar tagjai. A szertartás után *Kriszostonosz* hercegének tartott beszédet, isten áldását kérve a fiatal párra. Ezután százegy ágyulövés adta Athén lakosságának hírül, hogy a házasság megtörtént. Az összes harangok megszólaltak és a görög kikötőkben állomásozó hajók 21 ágyulövessel üdvözölték az eseményt.

Vissza a palotába

A szertartás után elsőnek György görög király lépett ki a székesegyházból, a királyi család összes tagjainak élén. Közvetlenül utánuk a kormány tagjai sorakoztak fel. A katedrális előtt a királyi vendégek és a kormány tagjai sorfalat állottak és közöttük haladt el a fiatal pár az udvari fogat felé. A tömeg lelkes üdvözlésére a hercegnő kedves mosollyal válaszolt. Bár az istentisztelet alatt esni kezdett és menydörgések, villámlások zavarták az ünnepek lefolyását, a tömeg mozdulatlanul állt az uccákon és várta a fiatal párt, hogy szeretetnyilvánításával elhalmozza.

Az udvari fogat előtt és után lovas csapat haladt. Hogy a tömeg óhajának eleget tegyen, az udvari fogat nagy kerülőt

tett a királyi palotáig, míg a kíséret többi tagjai ugyanazon az uton tértek vissza a palotába.

Athén ritkán látott még ilyen lelkesedést és talán még soha nem nyilvánították így szeretetét a dinasztiaival szemben.

Disztribúció és fogadás

Háromnegyed 12-kor *Metaxas* miniszterelnök és *Logotodisz* igazságügyminiszter a királyi palotában aláírták a házassági levelet. Ennél a szertartásnál résztvettek a királyi család tagjainak adjutánsai. A palotában, minthogy a menyasszony lutheránus, lutheránus szertartás szerint megismélték az esküvőt. Főlegkor a fiatal pár a régi királyi palota dísztermében fogadta az udvari méltóságok, a diplomáciai kar, az állami tisztviselői kar, a hadsereg és a tengerészet küldött-ségeit, melyek szücsökívánataikat fejezték ki. Délután kettőkor disztribúció adtak a királyi palotában a fiatal házaspár tiszteletére. Az idő közben újra kiderült

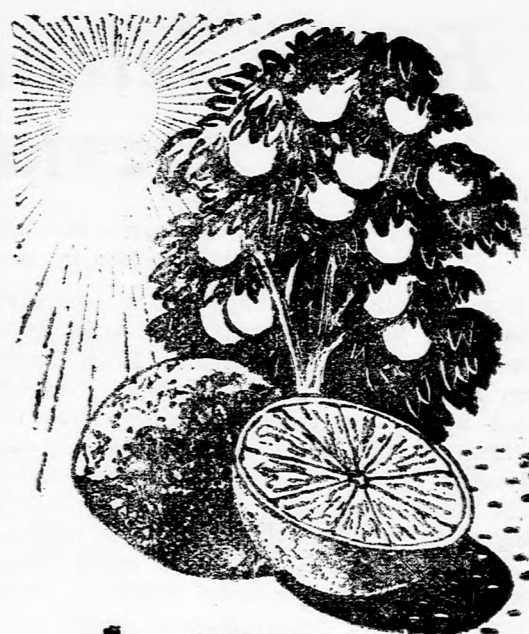
és az emberek tízezrel tömörültek a királyi palota előtt a fiatal házaspárt éltető. A trónörökösnek és fiatal feleségének gyakran kellett megjelenie az erkélyen.

Mihály nagyvajda ünneplése

A görög sajtó nagy cikkében üdvözölte Mihály vajdát és kiemeli, hogy milyen örömmel fogadta Athén lakossága a román trónörökösét. Mihály nagyvajda megjelenésekor a tömeg lelkes ünneplésben tört ki és éltette Romániát. A *Kathimerini* című lap ennek kapcsán arra is rámutat, hogy ez a látogatás megerősíti a Görögország és Románia közötti barátságot és szövetséget. A *Proja* szerint Mihály nagyvajda királyi megjelenése magával ragadta a tömeget. A lakosság szeretettel üdvözölte azt a trónörökösöt, akinek országában sok ezer görög él és amellyel Görögország meleg kapcsolatokat tart fenn. Hasonló szellemben ír az egész görög sajtó és mindegyik kiemeli, hogy Mihály nagyvajda megjelenése és fellépése méltóvá teszi a dicsőséges román trónra.

Mihály vajda megkoszorúzza az ismeretlen katona sírját

Athén, január 11. Mihály vajda tegnap délután megkoszorúzza az ismeretlen katona sírját. Az ezonok testőrsztaga és egy rendőrkülönmény tisztelettel az ünnepélyes aktus alatt, ami után fiatal leányok nemzeti viseletbe öltözött csoportja



a Jaffai
Grapefruit

román és magyarországi, fontos csomópont

tisztelettel a vajda előtt. Mihály trónörökös megtekintette az Akropoliszt is, ahol hatalmas tömeg gyűlt össze és éljenzte. A lapok méltatják a görög nép örömet, amellyel a baráti és szövetséges nemzet királyfiát fogadta. A *Vrandini* megállapítja, hogy a nagyvajda, amióta görög földre lépett rendkívüli népszerűségre tett szert.

Árvíz fenyegeti Galacot

Valcevo uccáin 40 centiméter az ár. Mindenütt katasztrófálisan árad a Duna

Bucuresti, január 11. A Duna igen sok falvat elöntött — közik a fővárosi lapok. Galati alsófékvésű negyedeit is fenyegeti az ár. Öt nap óta Dobrogea északnyugati részei el vannak szigetelve az ország többi részétől. Sürgős segítséget kértek a tengerészeti minisztériumtól, hogy a galati dokkokat, ahol milliók értékű áruk vannak felhalmozva, megvédjék. Ma éjjel megkezdtek a gátépítést a Duna balpartján, hogy Galacot mentesítsék a katasztrófától. Az *Universul* Valcevből kapott távirata szerint a város uc-

cáin 40 centiméteres az ár. A környékbeli falvakat a hatóságok kárították. A Dunán több vontatóhajó és slepp befagyott. Brailában is emelkedik a Duna szintje, de áradásoktól nem kell tartani. Iasi vidékén óriási a hideg. *Cetatea Alba* megyében lovasból megfagyott egy *Eftasie* Bejan nevű lakos. *Oltenitában* Gh. Raducanu, *Giurgiuban* Mitru Marin, *Galaton* Zaharia Vasile, *Buzăuban* Gh. Bănică, *Cernăuțiban* Frantz Lorenz koldus és *Craiovában* I. Movilescu nevű emberek fagytak meg.

Capitol Mozgóban
MA PREMIER!

Egy hatalmas orosz dráma, mely az igaz orosz lélek fanatikus hitét és szeretetét tükrözi vissza!

MANJA

Egy orosz grófnő bűnpöre, melynek minden jelenete csupa izgalom. Főszereplők: **OLGA TSCHECHOVA, PETER PETERSEN**, a feledhetetlen „Kreutzer szonáta” főszereplője és a világhírű csodagyermek: **TRAUDL STARK.**

Évről-évre fokozódik az aranykereskedők száma az északi bányavidéken

Tömegesen kérik a zártkutatmányi engedélyeket

Bala-Mare, január 11. (Az *Uj Kelet* tud.) A háború előtt óta soha nem volt olyan fokozott érdeklődés az aranybányászat terén, mint az utóbbi két évben. Akkor a gazdag embereknek volt pénzük munkáltatásra, most pedig minden ember szeretne az északi bá-

nyak és ha ezen idő alatt a kérvényező talál termelhető pontot, akkor következik a bányaterület birtokbaadása, ellenesben pedig hatálytalanítják a zártkutatmányi engedélyt.

Ezzel a hűtéstendős rizikóval is évről-évre szaporodik a zártkutatmányi engedélyek száma, amit a nagybányai bányainspektorátus-hoz adnak be. Minden kérvény egy periméter bányaterületre szól és mindaddig, míg a birtokbaadás meg nem történik a kérvényező évente ötszáz lejt fizet érte.

Ezek mellett a lehetőségek mellett érdekes képet nyújt a bányakapitánysági statisztika

Női ruhát a

Feminában

nyavidéken aranybánya tulajdonos lenni, mert attól remélik helyzetének konszolidálását.

Es manapság nem is olyan nehéz magánembereknek bányát szerezni. A törvény lehetőséget ad erre úgy, hogy az államnak minden egyes polgára kérhet zártkutatmányi engedélyt. Igaz, hogy az eljárás hosszú. A zártkutatmányi engedély kérelmét előbb ki kell függeszteni a községek hivatalos tábláin, majd javasolás után felküldik a minisztériumba azt, ahol megadják az engedélyt. A zártkutatmányi engedély három évre szól, amit még három esztendőre meghosszabbíta-

Női kabátot a

Feminában

arról, hogy az emberek tömegesen akarnak bányatulajdonosok lenni. Már 1936-ban is meglepő volt, hogy hetven zártkutatmányi engedélyre adtak be kérelmet, amelyből azonban ezidáig nem intéztek el csak nagyon keveset, mert időközben életbeléptették az új bányatörvényt, amely új formalitásokat ír elő.

De annál szembetűnőbb, hogy 1937-ben háromszor annyi kérés érkezett a bányakapitánysághoz, mint az azelőtti esztendőben. Kétszázhatvanegy periméter területre adtak be zártkutatmányi engedély kérelmet, amelyből legtöbb arany és ezüstre vonatkozik. Igaz, hogy javarészen az államkincstér, az *Industria Română de Aluminiu* és a *Concordia* kérték azt, de sok magán ember is. *Nagybánya*, *Máramaros* és az *Avasban* a következő aranykeresők nyújtottak be kérvényt: *Muntean Toma*, *Boticu Romulus* és *Lesinschi György*, *Mălina György*, *Illés János* és *Cupcea János*, *Pop Petru*, *Filip János*, *Palczler Lajos*, *Simon Menyhért*, *Bucuresti Petroleum R. T.*, *Becea Mihály*, *Sándor Béla*, *Băitai francia bánya*, *Rogojan Stefan*, *Cristea Andrei*, *Loghin Simon*, *Cristea László*, *Cristea Miklós*, *Smilár József*, *dr. Chindris Vasile*, *dr. Mică Alexandru*, *Petrosani*, *Fintousan Avram*, *Burzo Teodor* mérnök, *Boritz István* és *Băslanu Augustin* mérnök. A fenti számban benne foglaltatnak azok a kérések is amelyek más fém vagy egyéb bányaterületre vonatkoznak.

Nagy arányban fokozódott tehát a bányászat iránti érdeklődés, de nagyon szomorú, hogy ezzel egyidejűleg a bányakapitányságtól kumutatás a bányabalesetek nagymérvű fokozódásáról is tanuskodik. 1935-ben 181 bányabalesetről tettek jelentést, amelyek közül három volt halálos, addig 1937-ben 262 baleset volt, amelyből kilenc volt halálos.

A balesetek útemenként így sorakoznak: *Kerszthegyi bánya* 28, *Verszvi bánya* 21, *Felsőbánya* 14, *Kapnik* 18, *Herza-bánya* 11, *Arad-Brad* 1, *Petrosani* 17, *Francia bánya* *Lăpoșbányán* 12, *Aurum* 3, *Ploňix* 16, *Valea Agrisului* 12, *Marmuresana* 25, *Aknasugatagi sőbánya* 25, *femezeleyi állami kőbő* 42, *Ilba-kőbánya* 1, *szurduki szőbánya* 9, *Tinaud* 2, *Tarnita* 1, *Radna* 2, *nagybányai vegyelemző* 1, *Zălau* 1.

Danielle Darrieux kiváló francia művésznőt szerződtette *Hollywood*. Mielőtt elhagyta *Franciaországot* befejezte legújabb filmjét. Címe „A társadalom büne”. Kétségtelen, hogy a francia filmgyártás nagy lépésekben halad előre. 1937-ben a velencei nemzetközi filmversenyen két díjat is nyertek „*Táncrend*” és „*Nagy illúzió*” remekekkel. Méltán állítható e két film mellé *Danielle Darrieux* legújabb alakítása is. A film egy modern lány küzdelmekkel tei életét mutatja be. Hosszas szenvedés után elérte célját. Ügyvédnő lesz, akinek első pere a mai társadalom súlyos belső konfliktusait tárja fel. A film oly élethű, hogy a néző valószággal együtt szenved a film hőseivel és megkönynyebbülten sőhajt fel, amikor végül elérte célját. A film minden dicsőretet megérdemel. Csütörtöki kezdettel vetíti *Clujon* a *Select Mozgó*.

Iskolai kabátot, pongyolát a

Feminában

Str. Memorandului 1.

Rövid jelentés a Balkán zsidóiról

H. A. Hurwitz, a zsidó Knickerbocker elmondja tapasztalatait néhány ország zsidóiról.

Cluj, január 11. A napokban Kolozsvárra érkezett a jiddis és héber sajtó egyik érdekes és rokonszenves munkása, Heim Abraham Hurwitz, aki a varsói „Hajnt”-ban Ch. Vital néven írja érdekesen érdekesebb utalásait Európa és Ázsia zsidóiról, akikhez helyzetük ismertése céljából látogat el. A jiddis Knickerbockernek nevezik a sajtóban a világ zsidói problémájának ezt a szorgalmas és talantumos kutatóját, aki a zsidó tömegök társadalmi és gazdasági helyzetén kívül erősen foglalkozik földrajzpolitikával, hogy ezen a vonatkozáson keresztül mutassa be a diaszpórában élő zsidóság lelkiességét.

H. A. Hurwitz pályafutásának egyes momentumai is eléggé érdekesek.

Huszonöt évvel ezelőtt az oroszországi zsidók között mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a fiukat Palesztinában járassák a középiskolába. Így került Tel-Avivba H. A. Hurwitz is, aki előzőleg a nagyhirű Reines rabbi, a Mizrach megalapítójának jesivájában tanult. A háború Palesztinában taláta a fiatal és igyekvő fiút, aki akkor néhány eleven hangú cikkével már szerepelt a palesztinai héber lapokban. A háború során először látogatott el zsumalisztikai céltól a Balkán országába: Törökországba, Bulgáriába, Szerbiába. Azután, 1917-ben folytatta tanulmányait. Stockholmba ment és az egyetemen irodalmat és művészettörténetet tanult. Innen küldte első irodalmi formában megírt jelentéseit a svédországi zsidókról Palesztinába a héber lapoknak.

Megtudhatta a zsidó világ, hogy a kicsiny Svédországban, ahová csak százötven évvel ezelőtt vándoroltak be Németországból, a szellemi élet legelőkelőbb pontjaira lendültek a zsidók. Vezérlék Anon Isak olyan történelmi tekintély lett, mint Manasse ben Israel. A tudományban, irodalomban és művészetben vezető helyen állnak. Isak Grünwald festő, Svédország első művésze. A stockholmi egyetemi irodalmi tanszékét három generáción át zsidó foglalta el: Oskar Leverthin, kimagasló költő és esszéista, Karol Warburg, a svéd irodalomtörténet alapos ismerője és művészeti megírója és napjainkban Martin Lamm professzor, a legnagyobb és legalaposabb Svedenborg-kutató.

Az asszimilálódásra erősen beállított svéd zsidóság újabbban a népi regeneráció korát éli. Ebben jelentős vezető szerepe van Ehrenpreis professornak, a stockholmi főrabbinak, aki Szófiából került a svéd fővárosba, negyvennégy éves korában. Jelesző nagy képességeire, hogy ma a zsidók főabbja Svédország egyik legelső stilsztája, akinek kultúrtörténelmi műveit az egész skandináv szellemi világ méltányolja és elismeri. Ehrenpreis egyébként Herzl Tivadarral együtt alapítója, volt a Clonista Világszervezetnek és jelentős tényezője volt az első kongresszusoknak.

H. A. Hurwitz négy hónappal ezelőtt hosszabb utat tett meg a balkáni országokban. Először Jugoszláviába, Bulgáriába, Görögországba és Törökországba.

Jugoszláviában a zsidó jisiv körülbelül 70 ezer főny. Ebből 50 ezer spanyol zsidó. A helyzet aránylag elég jó, vagyis ahogy alkalmi országos rabbi mondotta: a régi jó évek tartalékából élünk. Körülbelül negyven évvel ezelőtt a zsidók állami alkalmazásban. A szabadgallékozások közül sok a zsidó orvos, ügyvéd és mérnök. Igen sok természetesen a kereskedő, iparos és munkás is. A legnagyobb orvosi szaktekinélyek zsidók. A gazdasági elhelyeztségük nyugodt.

Bulgária. A kicsiny ország 50 ezer zsidója clonista szervezetségi. A Palesztina-munka sehol nem olyan élénk, mint Bulgáriában, ahonnan körülbelül tízezer vándoroltak ki az utóbbi években Erec Jiszraele. Harmatnéhány zsidó hitközségben vannak megszervezve. Szervezetük központja állami fenntartás alatt áll. Nagy autonómiával rendelkeznek és a kormány az országban felbukkanó antiszemita áramlatok ellen erőteljesen küzd.

Görögország. Annak ellenére, hogy a kormány a totális állam híve, a zsidóknak aránylag jól megy soruk. A százezer görögországi zsidó 24 hitközségbe van szervezve. A leg-

nagyobb hitközség Szaloniki, amelynek hatvan ezer tagja van. A háború előtt 90 ezren voltak. Negyvenen kivándoroltak Franciaországba, 15 ezren Palesztinába. Szaloniki zsidóságának körülbelül fele rá van utalva segélyre, de kevés városban van olyan jól megszervezte a zsidó segélyakció, mint éppen Szalonikában. A háború után az antiszemitizmus kísérleteket tett a görög nép és a zsidók közötti ellentét szítására, ez azonban nem sikerült. Zsidók és nemzsidók között a jóviszony állandó és tartós.

KÖZGAZDASÁG

A mezőgazdaság előretörésével szemben alig fejlődött az ipari termelés az elmúlt évben

A román konjunkturakutató hivatal nemrégiben tette közzé újabb jelentését, melyből a következő beszédes számokat ragadjuk ki: Gabonakivitelünk az 1937 év első hat hónapjában háromszorosát tette ki az 1935 évi hasonló időszakbeli kivitelnek és két és fél-szeresét tette ki az 1936. első félévi gabona-exportnak. Az 1937 év első tíz hónapja alatt exportáltunk gabonamunkát 1.950.314 tonna súlyban 8 milliárd 847 millió lei értékben. 1936-ban 1.584.124 tonna gabonát exportáltunk mindössze 4 milliárd 385 millió lei értékben, míg 1935-ben gabonakivitelünk csak 880.128 tonna volt és ennek értéke még két és félmilliárd leit sem érte el.

A fenti adatok világosan mutatják, hogy ugyanakkor, amikor gabonakivitelünk 1937-ben feltűnő módon emelkedett mennyiségileg, a gabona értékében is lényeges emelkedés állott be és ez az oka meg az 1937 évi gazdasági élet egyik legjellemzőbb tünetét és pedig azt, hogy a földművelés rétegek fogyasztó-, illetve vásárlóképessége is emelkedett, ami természetesen elősegítette a belföldi ipar fellendülését.

Az 1937-es év első hat hónapjában a mezőgazdasági árak emelkedése 19,2 százalékos volt.

A mezőgazdasági cikkek árándexe 1937 második negyedében 7 százalékkal haladta meg az első negyedév indexét és 26 százalékkal 1936 második negyedének indexszámait. Azon ipari cikkek ára, amelyeket a mezőgazdák vásárolnak, nem mutat ily nagy emelkedést. Az év második negyedében az első negyedével szemben a többlet mindössze 4 százalékos. A mezőgazdasági és az ipari cikkek ára közötti arány határozottan javult a mezőgazdák javára, amennyiben az 1936 első felében 50,4 volt, 1937 első felében 60,0-ra emelkedett.

Feltűnő jelenség, hogy az 1937-es évben Romániában az ipari termelés fellendülése, emelkedése már nem volt oly nagyarányú, mint az előző években. Az 1936 január-juniusi időszakokkal szemben 1937 első felében az ipari termelés emelkedése Romániában mindössze 2 százalék, míg 1936 első hat hónapjában 12 százalékos volt az ipari termelés emelkedése.

Rövid üzleti hírek

A Sel, a Magyarországra exportáló tüzfatermelők szakmai szövetsége az utóbbi négy hónap alatt 8500 vagon tüzfát exportált a magyar piacra mintegy kétmillió pengő értékben. Az exportőrök az áru ellenértékét mai napig sem sem kapták meg és ez a további kivitel átmeneti beszűntetését vonja maga után. A szindikátus a Bancanat intervencióját kéri, hogy az exportőrök követeléseiket megkaphassák.

A bucaresti kereskedelmi és iparkamara kimutatást készített az 1937 év folyamán a fővárosban alakult új vállalatokról. Ebből a kimutatásból kitűnik, hogy 1937. folyamán a bucaresti céghivatalnál 3289 egyéni és 501 társaságot jegyeztek be. Nem érdektelen megemlíteni, hogy 1936-ban ugyancsak Bucarestben az egyéni cégek száma 3100, a társaságoké pedig 467, míg 1935-ben az egyéni cégeké 2673

Törökország. A török köztársaság a nagy sította, hogy a vállalat székhelye ismét Clujon van. Ugyanakkor az igazgatóság felhatalmazást kapott, hogy az 5 millió lej részvénytőkét megfelelő időben 10 millió lejre emelje fel. Kiterjesztették a vállalat üzletkörét is főipari termékek iparosítására.

Prima Ardeleana Biztosító társaság 10 millió lejt meghaladó követelésért árverést tűzött ki báró Bánffy Albert cluj ingatlanaira. A mult év októberére kitűzött árverést a felek között megindult egyeztető tárgyalások miatt elhalasztották és újabb január 20-ra tűzött ki a tárgyalást a telekkönyv a Bánffy palotára. A felek között most újabb tárgyalások indultak meg az árverés elhalasztására. Ezeket a tárgyalásokat báró Bánffy Albertet dr. Ligethi Miklós képviseli.

A cluj kereskedelmi és iparkamara

No. 20/1938.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a Corpul VI. Armata Cluj január hó 22-én d. e. 9 órakor árverést tart huskonzerv (babbal) szállítására. A szállítási feltételek a Corpul VI. Armata Cluj irodájában tekinthetők meg.

Orvosok, akik haladnak a tudományt, szakkönyveket, folyóiratot, minden nyelven Lepage-nál rendelhetnek. Közölje milyen szak érdekl és milyen nyelven ért és megkapja a megfelelő jegyzéket. A folyóiratokat Lepage-nál fizeti elő, de közvetlenül kapja a kiadótól. Cim: Lepage Cluj.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. I. Simleu Silvaniei, ilyen iskola Romániában nem létezik. Németországban van, de ide bejutni ezidőszent lehetetlen. Természetesen az ilyen intézet főiskola-jellegű, érettségi tehát kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíráskor 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

JAHREZET-TABLA alumíniumból, kicsi tetszős kivételben, 3 személyes 150 lej, 2 személyes 250 lej. Magrendelésnél zsidó dátumot kérek. BOBO papírkereskedés Cluj.

Stern szűcs és szőrmesalon Cal. Marechal Foch 10, elvállal mindenféle szőrmekészítést a legújatnyosabb árak mellett.

Kiadó belvárosi villában szép butorozott szoba fürdőszobával. Cim a kiadóban.

Teljes ellátást kaphat szép butorozott szobával, fürdőszobahaszálmattal, tisztviselő vagy diákény. Cim a kiadóban.

A székelyhíd-nagyvárad motoroson elveztettem a minap a talisz és tülönomat. Kérem a megtalálót, vagy azt, aki megvette azokat, hogy sziveskedjék engem értesíteni. Köszönettel megtertem. Wertzberger, Valea lui Mihai.

Zsidó nő lakást kaphat. Cim a kiadóban.

Fiatal házaspán lakás ellenében főzést és takarítást vállal. Cim a kiadóban.

Munka és lelkiismeret. Alást keres egy javakorabeli, jócsaládból származó zsidó ember, aki meg akarja tartani a szombatot. Egykor kintinon menő üzlete volt, amit azonban be kellett szüntetnie. Vállal ügynökkösködést, esetleg felügyelő, vagy rakárnoki állást, amint talmud tudós gyermekek héber tanítását, bár micvére való elkészítést stb. Szükség esetén hajlandó néhány ezer lejes bankgaranciát óvadéku lenni. Felesége ügyes fűzőkészítő, aki jutányosan és izléseesen dolgozik. Minden megkeresést szivesen továbbít az Uj Kelet kiadóhivatala „Munka és lelkiismeret” címen.

Hova lett Izrael tiz törzse?
erre ad feleletet tudományosan felépített Zsidók és Izraeliták című művében dr Stern Ignác.
A könyvecské megrendelhető 30 lej beutalással ellenében a szerzőnél, dr Stern Ignácnál, Alba Iulia.

A budapesti

Budapest, ja miniszterelnök nökségi palotáj az osz letére. Az este mos kintünösege

A magyar-oról tegnap este közleményt, arómai jegyző zött politikai egyobb egyetért

A külföldi salkozik a bud tanácskozáisai jelentőségének közásokat és rozatati nagyfo sorsára. A fra letes tudósítás dapesti hármá véleményüknek tanácskozások vinni a közpé

Mint Budapest ések egyébkén nap két órán re kizárólag a teliszórára va ra csak ma é gyalásokon Schuschnigg és

Mint Budapesti sajtó hasábj budapesti talá a középEurópa szempontjából A legészletese ményell, term met lapok, me en elküldötték d'Italia hasábj tén a magyar vetkezőket ír

„A tanácsk ság teljes kiza is megállapith rom állam kö nyos, hogy tőbben hajlan szabad szellem íla a maga ré bár voltak oly hogy Róma n hármás egység vevők által. A tulságosan el és földközite ayira, hogy helyzet már ne ezt szerették fen van mind pen ugy, min szág és Auszt lémvá nőtte magyar kiseb hogy hatalmi őszintén kívá a kisantant k egegyész jójjó

Hosszu cikk sokat a Deuts is, megállapít járul minden

Chamberlain fejzte karács angol főváros utja a külügy kormány kült megbeszélést és dőről. Berlin angol szállítás met fővárosba

A budapesti értekezlet első hivatalos közleménye:

Teljes harmónia uralkodik a római jegyzőkönyvet aláírt hatalmak között

Egyre többen hajlandók csatlakozni a jegyzőkönyvekhez? A francia sajtó szerint a budapesti tanácskozások előbbre viszik a közép-európai kibontakozás ügyei

Budapest, január 11. Darányi Kálmán miniszterelnök tegnap este a miniszterelnökségi palotában fogadást rendezett az olasz és az osztrák kormányfőiről. Az estélyen a magyar közélet számos kitűnősége jelent meg.

A magyar-olasz-osztrák tanácskozásokról tegnap este adták ki az első hivatalos közleményt, amely megállapítja, hogy a római jegyzőkönyvet aláíró államok között politikai és gazdasági téren a legnagyobb egyetértés uralkodik.

A külföldi sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a budapesti hármas értekezlet tanácskozásával. A jugoszláv sajtó nagyjelentőségűnek tartja a budapesti tanácskozást és kiemeli, hogy annak határozatai nagyfontosságúak Közép-Európa sorsára. A francia és angol lapok is részletes tudósításokban számolnak be a budapesti hármas értekezletről és annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy a tanácskozások nagyban fogják előbbre vinni a közép-európai kibontakozás ügyét.

Mint Budapestről jelentik, a megbeszélések egyébként, amint a MTI jelenti, tegnap két órán át tartottak és azok egyelőre kizárólag a három állam egymásközötti viszonyára vonatkoztak. A kül-relációkra csak ma és holnap kerül sor. A tárgyalásokon Darányi, Kánya, Ciano Schuschnigg és Schmidt vettek részt.

Az olasz és német sajtó a budapesti tárgyalásokról

Mint Budapestről jelentik, a nemzetközi sajtó hasábos cikkekben foglalkozik a budapesti találkozó jelentőségével, melyet a közép-európai helyzet új kialakulása szempontjából rendkívül fontosnak tart. A legészlettebben foglalkoznak az eseménnyel, természetesen az olasz és a német lapok, melyek majdnem valamennyien elküldötték tudósítóikat is. A Giornale d'Italia hasábjain Virginio Gayda, ki szintén a magyar fővárosba tartózkodik a következőket írja:

„A tanácskozások ugyan a nyilvánosság teljes kizárásával folynak, de az már is megállapítható, hogy az összhang a három állam között tökéletes. Az is bizonyos, hogy a jegyzőkönyvekhez egyre többen hajlandók csatlakozni, amire azok szabad szelleme lehetőséget is nyújt. Itália a maga részéről ennek nem ellenzője, bár voltak olyanok is, akik azt állították, hogy Róma nem tartja kívánatosnak a hármas egység megbontását idegen résztvevők által. Azt is irták már, hogy Róma tulságosan el van foglalva gyarmattügyi és földköztiengeri problémáival, olyannyira, hogy figyelmét a Duna-medencei helyzet már nem tudja lekötöni. Azok, akik ezt szerették volna, tévedtek. Itália jelen van mindenütt és éberen vigyáz, éppen úgy, mint ahogy ma már Magyarország és Ausztria helyzete is európai problémává nőtte ki magát. Éberen figyeli a magyar kisebbség helyzetét és anélkül, hogy hatalmi szóval avatkozna bele, őszintén kívánja, hogy Magyarország és a kisantant között ebben az ügyben meg egyezés jöjjön létre.”

Hosszu cikkben méltatja a tanácskozásokat a Deutsch. Dipl. Pol. Korrespondenz is, megállapítva, hogy Berlin eleve hozzájárul minden ott hozandó határozathoz.

Chamberlain Londonban

Chamberlain angol miniszterelnök befejezte karácsonyi üdülését, visszatért az angol fővárosba. A miniszterelnök első útja a külügyi hivatalba vezetett, ahol a kormány külügyi szakértőivel hosszabb megbeszélést folytatott a távolkeleti kérdésekről. Berlini jelentés szerint viszont az angol szállításiügyi miniszter tegnap a német fővárosba érkezett. Az angol állam-

férfi utazásának célja a német közutak tanulmányozása.

Az olasz sajtó a budapesti tanácskozásokról

Róma, január 11. Az olasz sajtó elismerő hangon ír a budapesti tanácskozásokról. A Messagero leszögezi, hogy a tanácskozásokon a változatlan és öntudatos egyetértés hangulata uralkodott. A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy Délkelet-Európában a kisebbségi kérdésben bekövetkezik a várt enyhülés, a jóakarát és jóhiszeműség remélhetőleg meg fogja hozni a kisebbségek ügyének elrendezését.

Budapest, január 11. Bnarenfeld budapesti osztrák követ kedden délelben villásreggelit adott a magyar fővárosban tartózkodó osztrák diplomaták tiszteletére.

Szerdán adnak hivatalos jelentést a tanácskozásokról

Budapest, január 11. A miniszterelnökségi palotában kedden folytatták a hármas tanácskozást, amely a hétfői naphoz hasonlóan két óra hosszáig tartott. A legutóbbi tanácskozásokon az általános

politikai helyzetet kivül megvitatták Magyarországának a kisantanthoz való viszonyát. Hasonlóképpen szóba kerül a népszövetségi kérdés is. A tanácskozások után hangos filmfelvételt készítettek. Darányi miniszterelnök, Ciano olasz külügyminiszter és Schuschnigg osztrák kancellár nyilatkozatot adtak a felvevő gép előtt. Kánya magyar külügyminiszter szerdán diszvacsorát ad a külföldi diplomaták tiszteletére, akik ezután Visegrádra utaznak, ahol vadászatot vesznek részt. Szó van arról, hogy szerdán folytatják a tanácskozásokat, amely után hivatalos jelentést adnak ki.

A Reichspost a hármas tanácskozásról

Bécs, január 11. Az osztrák sajtó részletesen számol be a budapesti hármas tanácskozásról. A Reichspost, a keresztény szocialisták lapja többek között megcáfolja azt a külföldi sajtóban elterjedt hírt, hogy az olasz kormány a kommunista egyezményhez való csatlakozásra akarja rábírn Magyarországot és Ausztriát.

Egy vegyész mérnök röpitette a levegőbe a munkaadók szövetségének párizsi székházát

Törredelmes vallomást tett Pierre Locuty 28 éves tartalékos tiszt

PARIZS, január 11. (Rador.) Az állambiztonsági hivatal tegnap este közleményt adott ki, amely szerint a francia munkaadók szövetségi házáat Pierre Locuty vegyész mérnök röpitette levegőbe. Locuty 28 éves tartalékos tiszt, egy nagy gyár alkalmazottja, aki beismert vallomást tett. Közölte, hogy a merényletet a forradalmi centrum utasításai alapján követte el.

A japán minisztertanács határozata:

Japán formálisan is megüzeni a háborút Kinának

Csang Kaj Sek kategórikusan elutasította Japán utolsó békeajánlatát

Ugy a kínai japán, mint a japáni kínai követek kikérték utleveleiket

Tokiói jelentés szerint a mikádó, a kormány tagjai, a tisztá tanács, valamint a főhadiszállás reprezentánsai részvételével koronatanács volt a császári palotában, mely a következőket határozta el:

1. Megüzenik Kinának a háborút.
2. Államosítják az összes hadilüzemeket.
3. A harcot mindaddig folytatják, amíg Kína át nem tér a japánbarát politikára és
4. amíg Csang-Kaj-Sek jelenlegi kormányrendszere teljesen fel nem morzsolódik.

Ugyancsak Tokióból jelentik, hogy a koronatanács ülése után utasítás ment a Kinában állomásozó japán követekhez állomáshelyeik elhagyása ügyében.

Egyidejű japán lapjelentések szerint a kormány azért határozta el magát Kinával szemben a diplomáciai viszony megszakítására és a kedd déle a mikádó elnöklétével összehívott haditanács egybeülésére, mert Csang-Kaj-Sek marsall kezen elutasította Japán utolsó békeaján-

latát. Csang-Kaj-Sek nem hajlandó eszerint elismerni a mandzsu császárságot, Belső-Mongólia függetlenítését, a kínai haderők csökkentését és az egyes kínai területek japán katonai megszállásának tudomásul vételét, amelyeket a tokiói kormány követel tőle. A mai haditanács-hoz hasonló értekezlet az utolsó 70 évben csak háromszor volt és mindenik esetben háborút üzent meg, tehát valószínűleg ez lesz most is a döntés.

Tokiói jelentés szerint a Havas biztos forrásból úgy értesült, hogy a tokiói kínai nagykövetség tagjai Japán elhagyására készülnek és utleveleiket már látta-moztatták.

Egyidejűleg jelentik Tokióból, hogy a mai minisztertanácscon elhatározták, hogy törvényjavaslatot terjesztenek a parlament elé a gyalogsági katonaszolgálat két évre való felemelésére, amelyet még az érettségizettekre is kiterjesztenek. A kormány elhatározta, hogy megkettőzi a fiuk tankötelezettségi idejét. A közeljövőben

hasonló intézkedést hoznak a leányokra nézve is. Számos polgári nevelőintézményt fogmak létesíteni.

A harcéri helyzet

Hankou jelentés szerint tegnap sikerült után a japánok folytatták előnyomulásukat Yencio felé. Egy kínai hadoszlop megpróbálta felgöngyöltetni a japánok Yencio és Csosien között felfejlődött jobbszárnyát. A kínai repülő két ízben is bombázták a Kuangteh repülőteret. Tíz japán gépet elpusztítottak és felgyújtottak egy benzintankot.

Tokióból jelentik, hogy tíz japán hadoszlop, amelyeket nemrégiben vontak össze Hangoseuban ma óriási parádét rendezett a Cselintang folyó tulsó partján összegyűlt kínai csapatok szeme előtt.

Egyidejű jelentés szerint a Csingtao határában levő összes japán szövégvárosát a kínai csapatok lerombolták mielőtt a várost elhagyták.

A DNB sanghaji jelentés szerint a nankingi német nagykövetség személyzete, amely Sanghajba menekült, pénteken egy angol naszádon utrak indult Nankingba, ahol tegnap megkezdte működését.

Ugyancsak Sanghajból jelentik, hogy 24 japán bombavető gép jelent meg ma délelőtt Hankow felett és több mint száz bombát dobott le. A támadás eredményéről további részletek még nem érkeztek.

Az angol fasiszta vezér ígérete az araboknak

London, január 11. A News Chronicle jelentése szerint a palesztinai arabok között nagyon elterjedt az Action angol fasiszta lap, a Mosley elnökléte alatt működő fasiszta párt hivatalosa. Mosley az Adifaa című arab lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy Anglia öt év alatt fasisztlódik és el fogja ismerni a palesztinai arabok törvényes követeléseit.

A Zsidó Párt felhívása a szavazati jog megszerzése ügyében

Felkértenek mindazok, akik a választói névjegyzékbe való felvételüket kérték és szavazati joguk megszerzésére irányuló kérésük folyamatban van, hogy a szükséges iratokkal (születési és állampolgársági bizonyítvány, személyazonossági igazolvány és egy városi adó befizetést igazoló nyugta) haladéktalanul jelentkezzenek a Zsidó Párt irodájában (Stroescu utca 7-b., telefon 29-59.), mivel fenti iratok bemutatása hiányában kérésüket a bíróság elutasítja.

Felkértenek továbbá jelentkezésre azok is, akik választási névjegyzékbe való felvételüket még nem kérték, hogy szavazati jogukat a fenti iratok alapján a Zsidó Párt titkársága megszerezhesse.

Elesztőt
kötő minőségben szállít

KLEIN
szemeslésztyűgyára SEINL, jud. Sztumara.

Erdélyiek figyelmébe!



Salamon Mór
volt brassói gyógyszerész

Bucurestiben
Str. Doamna és Str. Academiei sarkán, az Académia palotában

„Drogeria Caraiman” név alatt gyógyszeráriát nyitott. Raktáron tartja az összes bel- és külföldi gyógyszerkészletet, valamint az összes illatszereket és kozmetikai cikkeket.

Nagy választék: Houbigant, Carou, Chanel, Michel, Guerlen, Patou, Grolle, stb. gyártmányokban. Telefon: 54.580.

székhelye ismét az igazgatóság hogy az 5 millió elő időben 10 millió eljuttatták a vállalkozási termékek ipar...

posító társaság 10 követelésért árve... Bányfy Albert utj... októberére kitű... között megindult... miatt elhalasztot... 20-ra tűzött ki... a Bányfy palotá... újabb tárgyalá... értesítés elhalaszt... sokon báró Bányfy... klos képviseli.

és iparkamara

REDETMÉNY

sára hozzuk, hogy a január hó 22-én d. e. huszonzetvén (bábal) a feltételek a Corpusban tekinthetők meg.

nak a tudományat, tot, minden nyelven. Közölte milyen szak ért és megkapja a. A folyóiratokat közvetlenül kapja a Cluj.

ESZTŐI ÉRTEK

Ilyen iskola Románia területén van, de lehetetlen. Természetesen iskola-jellegű, éret-

ROZSÉSEK

szó 2 lej, vastagabb apróhirdetés 20 lej. zálékos kedvezmény. te fizetendő. Jelligés titunk, ha portobé-ve van.

TABLA

szetése kivitelben, 3 mélyes 250 lej. Magnot kérek. **BOBOS**

szalon Cal. Marednai inféle szökmunkákat mellett.

szép butorozott a kiadóban.

szép butorozott sálattal, tisztviselés kiadóban.

777

radl motoroson eladisz és tülönomat. y azt, aki megvette ék engem értekez. Wertzberger, Valea

t. Cim a kiadóban.

ellenében főzést és kiadóban.

ret. Alást keres egy származó zsidó emartani a szombatot. ó üzlete volt, amit telnie. Vállal ügy-üggyel, vagy rak- tudós gyerme- micvére való elő- esetén hajlandó né- ranciát óvadéku le- zökészítő, aki jutá- gozik. Minden meg- t az Uj Kelet ki- kelismeret" címez.

Mozart

(Annette Kolb: Mozart. Sein Leben. Bermann-Fischer Bécs, kiadása)

A művész is a francia forradalom, a „harmadik rend” előretörése szabaddította fel. Addig a kolostorok rabja volt, vagy a nagyrak bolondja. A szabad élete akkor kezdődött, amikor az egy urat, az egyházat vagy a fejedelmet az „ezerszemű Caesar” váltotta fel. Amikor a műveltség általánossá válásával a tízezres tömegekbe verődött „bugris” nyújthatta számára azt, amit korábban csak a nagyrakok kaphattak: a megélhetést, eminek révén azután az alkotásnak szentelte magát.

Persze nem mindegyik nagyrak látta meg a művészt, akit kegyeibe fogadott. Akadt szerencsés kivételek is. Akadt hébe-hóba mecénás, aki magával egyenrangúnak, a szellem világában szántán fejedelmnek becsülte a művészt, akit elartott, vagy éppenséggel maga felett állónak értékelte. Aki nemcsak pénzelt, hanem tisztelte is, nemcsak ételt, italt, guajt, ovat juttatott neki, hanem reverenciával is viseltette iránta.

Ez történt például a Göethe esetében, vagy a Wagneréban. Sőt ez esett meg a félbolond Salamon Mamunnal, a zsidó filozofussal is, akit egy vidéki magnás vett a védozárnnyá adá és hagyta, éljen a bolondériái szerint.

Mozartnak nem volt ilyen szerencséje. Igaz értelemben vett mecénásai sohasem voltak. Annak pénz, ajándékot, kitüntetését kapott: csodagyermek korában kapta, ha simogatás is járt a nyomában. Később kolcsukilértéként csóppent csak valamicske a kezébe és mindig megaláztatásokkal járt együtt. Amikor hatesztendő korában apja végig hurcolta egész Európán és mindegyik udvarnál bemutatta, a legmoverebb felségek és fenségek is felolvadtak a csodálásban. Mária Terézia császárnő az ölébe vonta, úgy babusgatta. Mire azonban kiserkedt a bajusza, igaz férfi művész vált belőle, letűnt a szerencsésillaga mindenütt és mindenkifelelt a bécsi udvarnál. Ugyanaz a Mária Terézia kolduló körutnak minősíti a hajdani diadalutját Európán keresztül és eltiltja a fiát Mozart állandó alkalmazásától, hiszen eddig nem adta semmi bizonyosságát a művész voltának. Mozart a salzburgi püspök kemény maritába került, aki lakájként kezelte, cseledei asztalához illette és amikor hajbakapott vele, nem képtelen, hanem a szó legszorosabb értelmében rugatta ki a palotájából. Ahol pedig ezután kopogtat, ott papagályszerűen ismételtetik: Keine Vakanz, nincs üresedés!

Bizonyára híre járt a férfias büszkeségnek, annak, hogy nem született szolgának. És ez nagy hiba volt azokban az időkben, amikor az udvari zenészekben, akár a legnagyobb és a legképzettebb művészekben is, jobb fajta szolgát látott a nagyrak, aki efféle sallanggal is díszítette az udvartartását. A Mozart apja is, pedig akadémiai műveltségű férfi, zeneszerző és a zene elméletének is mestere, udvari muzikus és — lakájként kezdte a Thura grófok udvarában és később is egyre olvadozott a csodálkozástól, ha a gazdái, vagy más urak egy-egy pillanatra hajlandók voltak vele szemben a rangbeli különbségről megfeledkezni.

Igy esik, hogy Mozart kolduló levelek írásával koptatta az idegeit (100 forintok kuncyerálásán kezdte, később egy-két forinttal is beerte, hogy téliidőben táncra kellett perüli-jön fűtetlen szobájában, ha nem akart megfagnyi. Hogy zeneőrök adásával nyitotta el a testét-lelkét, főképpen belőlük tengődött. És hogy 35 éves korában fejezte be az életét, amely 600 kompozícióval ajándékozta meg az emberiséget. Késégtelenül voltak örömei. Csodagyermekétsége boldog korszakában valóssággal álomvilágban élt. Az alkotás gyönyörűrei sem megvetendők. Nagy művészi sikerei is voltak. Különösen, amikor Da Pontevel, ezzel a zsidóól lett katolikus pappal adta össze magát; amikor ez a velencei származásu kalador írta az operái szövegét. De semmiféle sikerből nem volt képes annyi jóvedelmet kicsiholni, hogy gond nélkül élhessen. Tetejében az örökké labilis, a háztartása irányításának gondolai is reá nehezedtek, mert felesége rossz hírű családból származott, könyvelmi nővérekkel és iszákos anyával súlyosbitottan került össze Mozarttal, csak a maga kényelmének és egészségének élt. Nagy férjével szemben annyira közömbös, hogy utolsó utjára sem kísérelt el, hogy megfeleljen a sírjáról, emlékkövet sem emel feléje. Így történt, hogy Mozart sírját — szegény temetés járt ki neki és a nagy hóföregtegen a hivatásos scarabeusokon kívül senki sem küvette koporsóját a végállomás — senki sem ismeri. A megkésve jelentkező kegyelet sir-emléket emelt ugyan neki a híres bécsi Zentralfriedhof művész sorában, amelyben Beethoven, Gluck, Suppé, Millöcker, Schubert, Straus nyugosznak többek között. Am Mozart síremléke nem takarja a nagy művész tetemét. Ures földkupac felé emelték.

A mélyeséges Mozart-baisset, amely a nagy

művész életében dult, jelentős részben Busoni ösztökélésére, napjainkban Mozart-hausse váltotta fel. A Mozart szülőházában muzeumot formált a kegyelet. Párizsban, Nápolyban a Mozart művészetének szentelt speciális intézetek működnek. Minden azonban, tartja Anette Kolb, nem kárpótol az élete szenvedéseiről és korántsem teheti jóvá őket. Kolb fitymáva, egyenesen megvetéssel beszél a tömeg kegyeiről, amely imádatá, kultusszá fajult. Egy huron pendül — írja —

a tegnapi leértékeléssel. Egyik mögött sem rejlik tartalom, igaz meggyőződés. Divat-áramlat, amely ki a megmondhatója milyen okból, holnap elapadhat, sőt ellenáramlattá fajulhat. Kolb, a verbális demokrata, egyszerűen arisztokratává vedlik, amikor a tömeg művészi érzékéről esik szó és az is kiülőd, hogy Mozart szomorú utolsó útját kissé összefüggéstelenül, erőszakolta a Mária Antoinette utolsó útjával hasonlítja össze és mind a kétöt számonkéri a plebstól.

Azt hiszem, hogy ezekben a részletekben Kolb asszonyi idegzete, túlzékenysége jut voltaképen szóhoz és nem a komolyan mérlegelő íróművész, aki a könyve többszáz oldalán tanít és gyönyörködhet. (t. i.)

SPORT

Nagyon gazdag az 1938. év nemzetközi sportprogramja

OLIV, január 11. Az új esztendő is gazdag és mozgalmas lesz a nagy sporteseményekben, amelyeknek sorrendjét az időrend szem előtt tartásával a következőképpen állítottuk össze:

JANUÁR:
24-27: Európa műkorcsolyázó bajnokságai St. Moritzban.

24-29: Asztalitenisz világbajnokság Londonban.

28-29: Európa gyorskorcsolyázó bajnokságai Oslóban.

30-31: Bob világbajnokság Garmisch-Partenkirchenben.

FEBRUÁR:
5-6: Gyorskorcsolyázó világbajnokság Davosban.

5-6: Európa páros műkorcsolyázó bajnoksága Troppauban.

9-10: Bob világbajnokság II. rész St. Moritzban.

10-20: Jégchoki világbajnokság Prágában.

12-13: Női műkorcsolyázó világbajnokság Stockholmában.

18-19: Férfi műkorcsolyázó világbajnokság Berlinben.

20: Páros műkorcsolyázó világbajnokság Berlinben.

24-28: Sivilágbajnokság Lahtiban (Finnország).

MÁRCIUS:
5-7: Sivilágbajnokság II. rész Engenbergenben.

JUNIUS:
4-19: Futballvilágbajnokság Franciaországban.

20-tól: Nemzetközi teniszbajnokság Wimbledonban.

JULIUS:
A Davis Cup és zónaközi mérkőzése.

AUGUSZTUS:
6-12: Európa uszó- és vízipólabajnoksága Londonban.

27-től: Kerékpárvilágbajnokság Amszterdamban.

SEPTEMBER:
2-4: Atlétikai világbajnokság Párizsban.

9-11: Evezős Európaibajnokság Milánóban.

Csak röviden...

Tizenhat nemzet vesz részt a Londonban január 24-én kezdődő asztalitenisz világbajnokság versenyein. Ezek: Belgium, Ausztria, Egyiptom, Németország, Csehszlovákia, Anglia, Franciaország, Hollandia, Magyarország, Írország, USA, Jugoszlávia, Lengyelország, Lettország és Litvánia.

Ez év nyarán a legjobb finn atléták hosszú utra indulnak, Dél-Amerikába kaptak meghívást s az eddigi utruk szerint Argentínában, Braziliában és Uruguayban fognak szerepelni. Höökert, Salminen és Iso Hollo, a három világhírű hosszútávfutó indul a dél-amerikai turára.

Az USA olimpiai bizottsága éhatározta, hogy résztvesz az 1940-es tokiói olimpián.

A nagybányai Phönix asztalitenisz szakosztálya január 9-én rendezte idei első városközi ping-pong versenyt, amelyen a szatmári CFR és SzSE, a nagybányai Phönix és a borpataki Aurum összesen mintegy 150 versenyzője vett részt. A verseny részletes eredményei a következők: Csapatverseny: 1. CFR (Grünfeld, Giurgiu I, Giurgiu II), 2. Phönix (Gabányi, Pasca, Man), 3. SzSE (Vadnay, Ligeti I, Ligeti II). I. oszt.: férfi egyes: 1. Grünfeld CFR, 2. Giurgiu II CFR, 3. Ligeti I SzSE és Man Phönix. II. oszt. férfi egyes: 1. Berkovits CFR, 2. Ligeti SzSE, 3. Ackermann Phönix és Dobray CFR. III. oszt. férfi egyes: 1. Herskovits László Phö-

nix, 2. Rajkó SzSE, 3. Ackermann Phönix és László CFR. I. oszt. férfi páros: 1. Grünfeld-Giurgiu II CFR, 2. Gabányi-Pasca Phönix, 3. Man-Ligeti II Phönix-SzSE és Vadnay-Ligeti I SzSE. II. oszt. férfi páros: 1. Man-Ligeti I Phönix-SzSE, 2. Rajkó-Zagyva SzSE, 3. Ligeti II-Nagy SzSE és Berkovits-Dobray SzSE.

A délamerikai futballszövetség Argentina kilépésével a gyakorlatban megszűntnek tekinthető. Argentina kilépése mögött tudvalevőleg az argentinoknak a Világ Bajnokságon való részvétele áll. Peru még az olimpiai torna óta haragszik a FIFA-ra (annak idején be is jelentette kilépését a FIFA-ból és csak a délafrikai államok szövetségi vezetőinek rábeszélésére vonta vissza kilépését). Peru áll az élen annak a pártnak, amely a

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

ASSZONYOK

Clare Boothe 3 felvonásos, 10 képből álló vígjátéka, amelyet Böky János és Zágony István fordított magyarra, minden kétséget kizárva az idej szőzön legnagyobb színhazi eseménye. Felsorolhatatlanul sok olyan érdekessége van ennek az igazán mai, modern vígjátéknak, amelyekkel más darabok nem igen rendelkeznek. Elsősorban külön érdekessége, hogy 32 nő szereplő mellett egyetlen férfiszereplője sincsen és ennek dacára a női szereplők minden mondata, szava mögött ott érezni a férfit, aki körül a darab tulajdonképpeni lényege mozog.

A mai nő legkülönbözőbb típusait mutatja be a darab írója az Asszonyokban és szinte azt lehetne mondani, hogy meztelenre vetőzteti mondanivalóikat, amelyek tökéletes értelmet adnak a mai nő lelkivilágának és jellemének.

A darab különleges volta, annak előreláthatólag sikere a színház igazgatóságát és teljes művészi és műszaki személyzetét olyan áldozatkészségre, illetve ambiciózus munkára készítette, hogy az Asszonyok előadása minden tekintetben idegíti a legkényesebb művészi igényeket is.

A pazar új díszletek és tündöklően gazdag toalettek egész sora mellett biztosítéka a darab sikerének az elsőrendű beosztás és a szereplők teljes odaadása.

Hétszer egymásután kerül színpadra az Asszonyok, úgyhogy a remek vígjáték még hosszú időre mentesíteni fogja a színházat a műsorcsinálás gondjaitól.

Szerda fél 9: Asszonyok. (Rendes bérlet 21. szám. Irodalmi bérlet 11. szám.)

Csütörtök fél 9: Asszonyok. (Harmadszor.)

Péntek fél 9: Asszonyok. (Negyedszer.)

Szombat d. u. 4: A Roninok kuncse. (Ifjúsági előadás, olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Asszonyok. (Ötödször.)

Vasárnap délután 3: 3:1 a szerelem javára. (Az operett első olcsó helyáras előadása)

d. u. 6: Asszonyok. (Hatodszor.)

este 9: Asszonyok. (Hetedszer.)

Hétfő fél 9: A komisz kölyök. (Jakob Edith 3 felvonásos vígjátékának eredeti bemutatója. Főszereplők: Fényes Alice, Harmath Jolán, Mária Éva, Mészáros Béla, Lantos Béla, Rajnai Sándor, Perényi János. stb. Rendező: Mészáros Béla. Premierbérlet 22. sz.)

Kedd fél 9: A komisz kölyök. (Rendes bérlet 22. szám. Irodalmi bérlet 12 sz.)

Szerda, január 12 (premier): Boccaccio.

Péntek, január 14: Boccaccio.

Szombat, január 15 (iskolai matiné): Három a kislány.

Vasárnap, január 16 (este): Boccaccio.

Premier! Manja. Egy orosz grófnő bűnpere. Izgalmas dráma, mely az orosz lélek igazi tükröképe. Főszereplők: Olga Tschuchova, Peter Petersen és a csodagyermek: Traudl Stark. Műsor előtt: Világharadó.

Szerda, január 12 (premier): Boccaccio.

Péntek, január 14: Boccaccio.

Szombat, január 15 (iskolai matiné): Három a kislány.

Vasárnap, január 16 (este): Boccaccio.

Premier! Manja. Egy orosz grófnő bűnpere. Izgalmas dráma, mely az orosz lélek igazi tükröképe. Főszereplők: Olga Tschuchova, Peter Petersen és a csodagyermek: Traudl Stark. Műsor előtt: Világharadó.

Szerda, január 12 (premier): Boccaccio.

Péntek, január 14: Boccaccio.

Szombat, január 15 (iskolai matiné): Három a kislány.

Vasárnap, január 16 (este): Boccaccio.

VB-ről való távolmaradással alkarta büntetni a FIFA-t. Elsőnek Brazília ugrott ki ebből a csoportból és még a nevezési zárlat előtt elküldte nevezését a VB-ra. Argentína valamivel később követte. A délamerikai államok szövetségeinek szövetségét a FIFA lényegesen-kellettelen elismerte. Volt is abban vallami, hogy egy ilyen távoli világrész országgal összeköttetésben, hogy közös érdekeiket megvédjék és a sport ügyét egyesítve erővel előre vigyék. A délamerikai levelemérőket azonban gyakran vezetve olyan utakra ezt a szövetségek szövetségét, amely már ellentétben állt maguknak a tagszövetségeknek érdekeivel is. Így jutottak el a robbanásához a délamerikai államok szövetsége.

Megittuk már azt a szövegben harcot, amely a magyar asztalitenisz szövetségében a pálogatott játékosok világbajnoki küldetéséről keletkezett. Az elnökség több tagja a szövetségi kapitány által hivatalos eredmények alapján megállapított rangsort felborító tanács határozat miatt lemondott tisztségéről. Budapest és Magyarország egyetlen zsidó sportegyesülete, a VAC, amely a magyar asztaliteniszsportért igen sokat tett, vezetői ülésen foglalkozott az ügygel és elhatározta, hogy a szövetségben működő VAC-tagokat kivonja onnan, illetve a szövetség vezetőségébe beválasztott zsidó sportegyesületi tagok le kell mondjanak.

A labdarúgószövetség reformbizottsága tegnapi ülésén nem hozott határozatot az A) divízióra vonatkozóan, de a Gazeta Sporturilor értesítése szerint a B) divízió ügyében meggyezésre jutottak olyan értelemben, hogy négy csoportban bonyolítják le azt, Monténia, Erdély, Galáci-Moldova és Beszarábia-Bukovina lesz a négy csoport. A C) divíziót illetően egyhangulag annak megszüntetését véleményezték a bizottság tagjai. A C) divízióban játszó csapatokat az alkerületi bajnokságokba fogják beosztani. A bizottság legközelebb január 20-án ülészik.

Budapesti Budapesti jeleségeit perit pesti kőművesek ellen. A titásat követeli. Nemzetközi Bizottságban elmonvába költözött, resett. Esti taggyűlésen építé. Később családozó, pár évvel a munkát, marrencsétlenül járnapokig készült után rokkantnani munkáshizdíjat folyosított. Tudott megémi. Ettől kezdve a 400 schillinget gyarország és diplomáciai kaprosor követségét előtt egy hóna. Beszűntették a nemzetközi bírónyesíteni a sző.

Gyógyítható éreztő orvos feltalálta rettenetes gyret. A gyógyítható anyagja tek során nagy. A veszedelmes volt gyógyítható igen nagy volt.

A központi. A palesztin. Későbbi érvényes. Igen fontos, kidejében történt. érvényét veszít. központi Pale mindazokat, ak. azonnal lépene. utján is a Pal. ben megállapít. zásukra vonat. zsi a certifik. lesztina Hivat. kat és azokat. zsi vizumuk. kintkezzenek a. Palesztinába. v. den formalitás. Hivatal ugyan. november hav. stancán keresz. 214 Lengyelors. metországból. utazott és 295

NOVAI MOZGO MÜSORA:

Többek kívánságára ma utoljára: Yoshiwara. Maurice Dekobra műve után készült film. Főszerepekben: Sessue Hayakawa, Pierre Richard Willm, Michiko Tanaka. Előtte új híradó. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20 órakor.

REJENYI MOZGO MÜSORA:

Buldog Drummond visszatérése. Izgalmas kalandfilm, szenzációs tartalommal főszerepekben: Ray Milland, Reginald Denny.

GRANIA MOZGO MÜSORA:

Vörös Pimpernel utolsó küldetése. Korda Sándor grandiózus filmje, Országháró régenye nyomán, főszerepekben: Barry Barnea, Sophie Stewart.

METINKAR MOZGO MÜSORA:

Kedden és szerdán 3, 6 és 9 órakor:

I. Férjhez megyek a főnökömhöz. Szalonvígjáték. Fősz.: Claudette Colbert és Michael Bartlett. II. A titokzatos küldetés. Izgalmas cowboydráma. Fősz.: John Wayne.

EDISON MOZGO MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap:

A szezon legnagyobb filmje: I. Bim és bűnhődés. Dostojevszkij világhírű regénye nyomán. Főszerepekben: Harry Baur II. Az utolsó pogány. Főszerepekben: Mala és Lotus esztimó színészek. III. U híradó. Micky Maus.

H

Popovici M. Bucarestből jeles. Este Görögország és Palesztinába. dára. A pályau.

A török P. zotta a kibővít. ései tilálmáról. jelentik: A parl. ág elutasította, amely a kibővít. való belépést és. között. Egy má. rint a törökök. szabad magukat. zión.

Uj város. stónk jelenté. éreztett dr. B. gyei főispán és. van kinevezett. bizottság elnöke. aljai ügyvéd, al. tszintó, tagok. enitru és Mátius.

Budapesti. Budapesti jeleségeit perit pesti kőművesek ellen. A titásat követeli. Nemzetközi Bizottságban elmonvába költözött, resett. Esti taggyűlésen építé. Később családozó, pár évvel a munkát, marrencsétlenül járnapokig készült után rokkantnani munkáshizdíjat folyosított. Tudott megémi. Ettől kezdve a 400 schillinget gyarország és diplomáciai kaprosor követségét előtt egy hóna. Beszűntették a nemzetközi bírónyesíteni a sző.

Gyógyítható éreztő orvos feltalálta rettenetes gyret. A gyógyítható anyagja tek során nagy. A veszedelmes volt gyógyítható igen nagy volt.

A központi. A palesztin. Későbbi érvényes. Igen fontos, kidejében történt. érvényét veszít. központi Pale mindazokat, ak. azonnal lépene. utján is a Pal. ben megállapít. zásukra vonat. zsi a certifik. lesztina Hivat. kat és azokat. zsi vizumuk. kintkezzenek a. Palesztinába. v. den formalitás. Hivatal ugyan. november hav. stancán keresz. 214 Lengyelors. metországból. utazott és 295

KE

többnyire nyok jele.

A haszn. ma-kompre. zapot ta. fokú meleg.

Kapható

HIREK

— Popovici Mihály Palesztinába utazott. Bucarestből jelentik. Popovici Mihály tegnap este Görögországba, onnan pedig Egyiptomba és Palesztinába utazott 3-4 heti tartózkodásra. A pályaudvaron Maniu búcsúztatta.

— A török parlamenti bizottság elutasította a külföldi zsidók törökországi letelepedési tilalmáról szóló javaslatot. Ankarából jelentik: A parlament által kiküldött bizottság elutasította azt a határozati javaslatot, amely a külföldi zsidóknak Törökországba való belépési és letelepedési tilalmára vonatkozott. Egy másik határozati indítvány szerint a törököknek kizárólag török nyelven szabad magukat nyilvánosság előtt megértenniük.

— Uj városvezetés Nagybányán. Tudósítónk jelenti: Hétfőn délelőtt Nagybányára érkezett dr. Barbul Illés Károly szatmárnémetyi főispán és beiktatta hivatalába az újonnan kinevezett városvezetést. Az időközi bizottság elnökét dr. Barbul Zénó szénvándorok elnöke, alelnök Mihalea Vasile igazgatótanács elnöke, tagok dr. Branzei Vasile, Man Dumitru és Mátui Dumitru.

— Budapesti munkás perli a szovjetet. Budapestről jelentik: Nem mindennapi érdekességül per indított Krepeta Sándor budapesti közműves a szovjet-orosz tanácsköztársaság ellen. A perben rokkantdíjának folyósítását követeli. A keresetlevelet a hágal Nemzetközi Bíróságnál nyújtotta be. Keresetében elmondta, hogy 1927-ben Moszkvába költözött, munkát kapott és szépen keresett. Esti tanfolyamokon a moszkvai műegyetem építészeti szakát elvégezte. Később családot alapított, gyermekei születtek, pár évvel ezelőtt abba kellett hagynia a munkát, mert az egyik építkezésnél szerezetszerűen járt, súlyosan megsérült és hónapokig kezelték kórházban. Gyógyulása után rokkantnak nyilvánítták és az ottani munkásbiztosító havi 800 rubel rokkantdíjat folyósított neki. Ebből a pénzből nem tudott megélni és hazaköltözött Budapestre. Ettől kezdve a bécsi szovjetkövetség havi 400 schillinget kapott. Később, mikor Magyarország és Szovjet-Oroszország között diplomáciai kapcsolat létesült, a budapesti orosz követségtől kapott havi 80 dollárt. Ezelőtt egy hónappal minden indoklás nélküli beszüntették a pénzek kiutalását. Most a nemzetközi bíróság utján akarja jogait érvényesíteni a szovjettel szemben.

— Gyógyítható a gyermekhűdés. Koppenhágából érkező jelentések szerint egy dán orvos feltalálta a gyermekhűdésnek, ennek a rettenetes gyermekbetegségnek az ellenszerét. A gyógyszernek „Szulfosin“ a neve és ható anyaga kénből áll. Az eddigi kísérletek során nagyszerű eredményeket értek el. A veszedelmes gyermekbetegség eddig nem volt gyógyítható és a halálzási arányszám igen nagy volt.

— A központi Palesztina-Hivatal közleménye. A palesztinai kormány korlátozó intézkedései miatt, amelyek a bevándorlási certifikátok érvényességének időtartamát illetik, igen fontos, hogy a szükséges formalitások idejében történjenek meg, nehogy késés miatt érvényét veszítse a certifikát. A bucaresti központi Palesztina Hivatal ezért felszólítja mindazokat, akiknek certifikátjuk van, hogy azonnal lépjenek érintkezésbe akár levelezés útján is a Palesztina Hivatallal, hogy idejében megállapítsák az összes részleteket utasításukra vonatkozólag, mielőtt érvényét veszíti a certifikát. Ugyanakkor felhívja a Palesztina Hivatal a palesztinai állampolgárokat és azokat, akiknek palesztinai visszauvadási vizumuk van, hogy saját érdekükben jelentkezzenek a Palesztina Hivatalnál, hogy Palesztinába való visszatérésük kapcsán minden formalitás megtörténjen. A Palesztina Hivatal ugyanakkor azt is közli, hogy 1937. november havában 916 egynél utazott Konstantinácul keresztül Palesztinába. Ezek közül 214 Lengyelországból, 37 Romániából, 8 Németországból, 365 viszont retur-vizummal utazott és 295 palesztinai polgár volt.

— A központi Palesztina-Hivatal közleménye. A palesztinai kormány korlátozó intézkedései miatt, amelyek a bevándorlási certifikátok érvényességének időtartamát illetik, igen fontos, hogy a szükséges formalitások idejében történjenek meg, nehogy késés miatt érvényét veszítse a certifikát. A bucaresti központi Palesztina Hivatal ezért felszólítja mindazokat, akiknek certifikátjuk van, hogy azonnal lépjenek érintkezésbe akár levelezés útján is a Palesztina Hivatallal, hogy idejében megállapítsák az összes részleteket utasításukra vonatkozólag, mielőtt érvényét veszíti a certifikát. Ugyanakkor felhívja a Palesztina Hivatal a palesztinai állampolgárokat és azokat, akiknek palesztinai visszauvadási vizumuk van, hogy saját érdekükben jelentkezzenek a Palesztina Hivatalnál, hogy Palesztinába való visszatérésük kapcsán minden formalitás megtörténjen. A Palesztina Hivatal ugyanakkor azt is közli, hogy 1937. november havában 916 egynél utazott Konstantinácul keresztül Palesztinába. Ezek közül 214 Lengyelországból, 37 Romániából, 8 Németországból, 365 viszont retur-vizummal utazott és 295 palesztinai polgár volt.

— A központi Palesztina-Hivatal közleménye. A palesztinai kormány korlátozó intézkedései miatt, amelyek a bevándorlási certifikátok érvényességének időtartamát illetik, igen fontos, hogy a szükséges formalitások idejében történjenek meg, nehogy késés miatt érvényét veszítse a certifikát. A bucaresti központi Palesztina Hivatal ezért felszólítja mindazokat, akiknek certifikátjuk van, hogy azonnal lépjenek érintkezésbe akár levelezés útján is a Palesztina Hivatallal, hogy idejében megállapítsák az összes részleteket utasításukra vonatkozólag, mielőtt érvényét veszíti a certifikát. Ugyanakkor felhívja a Palesztina Hivatal a palesztinai állampolgárokat és azokat, akiknek palesztinai visszauvadási vizumuk van, hogy saját érdekükben jelentkezzenek a Palesztina Hivatalnál, hogy Palesztinába való visszatérésük kapcsán minden formalitás megtörténjen. A Palesztina Hivatal ugyanakkor azt is közli, hogy 1937. november havában 916 egynél utazott Konstantinácul keresztül Palesztinába. Ezek közül 214 Lengyelországból, 37 Romániából, 8 Németországból, 365 viszont retur-vizummal utazott és 295 palesztinai polgár volt.

Nőknél a KERESZTFÁJÁS

többnyire gyulladások, vagy izzárdmások jele. Házikura ezen sokszor könnyen segít.

A használatra kész póstyéni „Gamma-kompressz” természetes termális iszapot tartalmaz, melynek magasfokú melege mélyen a szövetek alatt is hat.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

— A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a belet hetszéként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” kesztyűvel reggel éhgyomorral egy pohárral, alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

— Fölavatták az ungvári héber gimnázium új épületét. Ungvárról jelentik: E hó 9-én avatták ünnepélyes külsőségek között a héber gimnázium és népiszkola új épületét. Az épület díszes a városnak. Tizenkét nagy terme a legmodernebbül van felszerelve és tornaterme, valamint laboratóriumai valóságos látványosságok. Az épület felkelt a város ajándékozta a „Iabne” héber kultúregyesületnek, amelynek fejlesztése érdekében Szerény Béla újságíró és Fischegrund Izidor igazgató rendkívül nagy munkát fejtett ki. Az avatáson a hatóságok képviselőin kívül megjelentek a csehszlovákiai zsidó politikai és szellemi élet legjobbjai.

Repülőgéppel lezuhant és szörnyethalt az argentinai köztársasági elnök fia és nyolc társa

Buenos-Aires, január 11. (Radór.) Eduard Justo, az argentinai köztársasági elnök fia és 8 magasrangú argentin tiszt repülőszerecsétlenség áldozatai lettek. Az Argentinát Braziliával összekötő nagy hid alapköveteli ünnepségszerű volt visszatröbén, amikor viharba kerültek és Itacumbu falu közelében lezuhantak. Jus-

Kellemes otthon — boldog házasság

A napi munkától, gondoktól gyötört embernek, a komor, barátságtalan lakás nem hoz megnyugvást. Nem marad otthon, hanem inkább elmegy a moziba, klubba, vagy kávéházba. Eleget panaszkodnak emiatt az asszonyok!

Pedig a komor lakást gyakran egyszerű módon kellemes otthonná alakíthatjuk át. Szinte hihetetlen mily jóteknony hatással van a jó világítás a

faradt ideges emberre. Bőséges, kárpóztató fényben a faradt szem rövid idő alatt megnyugszik felfrissül és a jó hangulatnak semmi sem állja útját.

Mindenz költségtebbtel nélkül elérhető, ha silány, megfeketedett, árampazarló izzólámpáit „TUNGSRAM CRYPTON” lámpákkal cseréli fel, melyek kisebb áramköltség mellett több és szebb fényt adnak.

— Harmintöt hadihajó és 300 katonai repülőgépet keres egy eltűnt amerikai bombavető repülőgépet. Newyorkból jelentik, hogy két nappal ezelőtt eltűnt egy bombavető repülőgép amelynek fedélzetén 7 hadirepülő tartózkodott. Az amerikai haditengerészet főparancsnoksága 35 hadihajót és 300 repülőgépet küldött ki Kalifornia partjaira, ahol a bombavetőnek nyoma vesszett, hogy felkutassák. Fáradozásuknak eddig nem volt semmi eredménye.

— Komoly vegyész, szakképzett gyógyszerész, minden szakkönyvet, folyóiratot, minden nyelven Lepage-nál rendelhet. Közölje milyen szak, vagy kérdés érdekl, milyen nyelven ért és megkapja a megfelelő részletes jegyzéket. Cim: Lepage Cluj.

— Az egyházközségek a pénzügyigazgatóság segítségével hajthatják be az egyház adót. Aradi tudósítónk jelenti: Sapira Emanuel, az Astra vagongyár volt vezérigazgatója, a múlt évben pert indított az aradi neológ hitközség ellen, azért, mert a pénzügyigazgatóság utján akart rajta 37.700 lej hitközségi illetéket behajtani. Kérte a bíróságot, hogy az erre vonatkozó foglaltási jegyzőkönyvet semmisítse meg, mert hitközségi adót nem lehet közzadók módjára a pénzügyigazgatóság utján behajtani. A járásbíró elutasította a keresetet és ez ellen Sapira a törvényszékhez adott be fellejtemelést. A törvényszék helybenhagyta a járásbíró döntését azzal a hangsúlyozással, hogy a kultuszadót közzadók módjára lehet behajtani, annak ellenére, hogy a kultusz törvény végrehajtási utasítása a behajtás módjáról nem intézkedik.

— Fémiparosok, gyárak, vezetők, szakmunkások. Minden szakkönyvet, szakfolyóiratot, minden nyelven Lepage-nál Cluj. Közölje milyen szak, vagy kérdés érdekl és milyen nyelven ért és megkapja Lepage-tól a megfelelő szakjegyzéket. Cim: Lepage Cluj.

Danielle Darrieux ?!

A szof ün an Eck far allen. Ezen a címen jelent meg a napokban Well Albert bus-vigaszor néni kompozíciója a zsidó sors szomorúságáról és reményeiről. A kotta megrendelhető az Uj Kelet könyvostábjában.

EGYESÜLETI ELB

— A Goldmark Fülharmóniai Társaság értesíti az éneklők tagjait, hogy ma, szerdán este 9 órai kezdettel éneklők próbát tart. A tagok pontos megjelenése kívánatos.

— A marosvásárhelyi clonista helyicsoport dienszje. A ZnSsz marosvásárhelyi helyicsoportja ma, 12-én, szerdán este 9 órai kezdettel. Az Avoda Klubban tartandó dienszjen Frankovits Jehuda: „A zsidóság fennmaradásának problémája” címmel tart előadást. Az igen értékes és minden érdeklődésre számot tartó előadásra ezuton is felhívja az érdeklődők figyelmét és minél nagyobb számban való megjelenést kér a Zn. N. Sz. kulturbizottsága.

— A Sasujvári Arvagondozó ezuton mond köszönetet dr. Mihály Mamóné urnóknak, akik a ruhaakció során egy helyi árvt tétőtálpig felbőzöztetett. Az Arvagondozó közli, hogy az egyesület díszelnökévé az alakuló gyűlésen egyhangú lelkesedéssel Leichter Ferencet választották meg.

— A Zsidó Nemzeti Szövetség nagybányai csoportja tegnap tisztújító közgyűlést tartott, amely iránt eddig még soha nem látott érdeklődés nyilvánult meg. Vezetőséget választottak és ezzel egyidejűleg egy szülőköri bizottságot, amely a helyicsoport ügyeit intézi. A bizottság tagjai: Sándor Arnold, dr. Serud Farkas, dr. Leichter Zoltán, Fuchs Izso, Dézsi Mór, Lövinger Tibor, Ackermann Jenő és dr. Gerendi Béla.

Ma, szerdán nagy premier a ROYAL sláger mozgóban PUSKIN világhírű regénye nyomán

PIQUE DAME

A francia filmgyártás remekműve, amelyben egy tiszt változatos élete látható, akit rabul ejtett a kártya szenvedélye. Főszerepben: PIERRE BLANCHAR.

Többek kívánságára ma utoljára: „YOSHIWARA”. Nézze meg feltétlenül!

— Itélet a kecskeméti rablógilkosok ügyében. Budapestről jelentik: A törvényszék most hirdetett ítéletet a Kreitzinger-féle bűntényben. A bíróság Boros Farkas Lajost gilkosság és rablás bűntettében mondtotta ki bűnösnek és ezért életfogytiglani fegyházra, Bródi Károlyt büntetésmentességre, Tóth Jullannát, a fejletlent pedig bűnpártolás miatt egyévi börtönbüntetésre ítélte. Faragó Gyulát, a kisköz volt börtöljé, a bűnpártolás vádjá aól felmentette a törvényszék. Az ügyész súlyosbításért, a védők enyhítésért fellebbeztek.

Danielle Darrieux !?

— Január 20-án tárgyalják Stravolca ügyvéd gilkosának perét. Bucarestből jelentik: Az esküdtsek január 20-ra tűztek ki Tonegarunak, Stravolca ügyvéd gilkosa perének tárgyalását.

— Renoválni kell a newyorki szabadság-szobrot. Newyorkból jelentik: Az újvilág jelképévé vált newyorki Szabadság-szobor a pusztító viharok következtében olyan rossz állapotba került, hogy renoválása tovább nem halasztható. Már a legközelebbi napokban hozzákezdnek a szobor megtisztítására, csinosítására és a javítási munkálatokhoz, de csak tavaszra remélhető a szobor restaurálása. Kicsérélik az óriási szobor belsejében a villanykábeleket is, amelyek fényt szolgáltatnak a szabadság géniuszának kezében lobogó fátyla részére. A munkálatokat úgy végzik, hogy most már a Szabadság-szobor a legnagyobb óceáni viharokkal is dacolhat. A munkálatok 150.000 dollárba fognak kerülni.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

— A legmodernebb teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, fűzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

— modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapustó az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

